

VERSLAG

OVER HET

bestuur en den toestand der zaken

VAN DE

STAD TURNHOUT

door het Collegie van Burgemeester en Schepenen

aan den Gemeente-Raad

in zijne zitting van 1 October 1900 voorgedragen.

TURNHOUT

BOEK- EN STEENDRUKKERIJ JOSEPH SPLICHAL

UITGEVER

Mijne Heeren

In uitvoering van het artikel 70 der gemeentewet dragen wij UEd. het verslag voor over het bestuur en den toestand onzer stadszaken, over het dienstjaar 1899-1900. 1 October

1900

TITEL I.

Staat der Bevolking.

In 1899 is onze bevolking nog een weinig aangegroeid.

Immers van 20383 inwoners, die de stad telde op 31 December 1898, is zij geklommen in 1899 tot 20628, verdeeld in 10075 mannen en 10553 vrouwen.

Burgerlijke Stand.

GEBOORTEN, STERFGEVALLEN, HUWELIJKEN, ECHTSCHIEDINGEN, ERKENNING EN WETTIGING VAN KINDEREN.

Eenige opgaven, geput uit de jaarlijksche Statistiek over de beweging der bevolking en van den burgerlijken stand, zullen UEd. deswegens verder inlichten,

Van de sterfgevallen in 1899 telt men er :

	MANNEL.	VROUWEL.
Onder 1 jaar	92	68
Van 1 tot 7 jaren	23	30
Van 7 tot 15 »	4	8
Van 15 tot 21 »	7	4
Van 21 tot 50 »	23	21
Boven de 50 »	69	104
	<hr/>	<hr/>
	218	235
	<hr/>	<hr/>
Totaal	453	

Overleden in Januari	46
» » Februari	34
» » Maart	48
» » April	39
» » Mei	35
» » Juni	32
» » Juli	34
» » Augustus	53
» » September	38
» » October	31
» » November	34
» » December	29

Totaal 453

JAREN		GETAL	
1898	1899	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
398	410	304	384
TOTAAL		GETAL	
792	803	STERFGE-	VALLIEN
		MANNELIJKE	VROUWELIJKE
		192	206
		218	235
TOTAAL		TOTAAL	
398	453	55	00
Meerder gestorven dan geboren		00	00
Meerder geboren dan gestorven		394	350
DOOD GEBOREN		GETAL	
in de		geboorten en	
sterfgevallen		niet begrepen	
MANNELIJKE		VROUWELIJKE	
12	15	8	11
3	3	00	00
TOTAAL		TOTAAL	
20	26	6	00

AANMERKINGEN

In 1899 zijn hier ter stede 8 personen overleden die geen deel van de bevolking maakten, terwijl er 5 die hier woonachtig waren, elders overleden zijn.

Tusschen de 803 geboorten zijn er 30 onwettige kinderen, waarvan 16 mannelijke en 14 vrouwelijke.

In 1899 is hier 1 kind geboren dat geen deel der bevolking maakt; 4 zijn er elders geboren die aan Turnhous bevolking toe-hooren.

Volgens opgaaf zijn er gestorven in 1899 tengevolge van :

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Aangeboren krachteloosheid	8	6
Typhuskoorts	10	15
Kroep	2	4
Kinkhoest	4	3
Longtering	14	17
Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleuris en acute ziekte der ademha- lingswerktuigen	36	34
Hartziekten	19	27
Darmontsteking, buikloop	38	36
Ongevallen, moord en zelfmoord	5	3
Andere ziekten	80	87
Onbekende oorzaken	2	3
	<u>218</u>	<u>235</u>
Overeenkomend getal	453	

HUWELIJKEN.

Het getal huwelijken was 162.

OUDERDOM DER GEHUWDEN.

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Beneden de 18 jaren	0	2
Van 18 tot beneden 21 jaren	25	33
» 21 » 25 »	55	67
Mede te dragen	<u>80</u>	<u>102</u>

	Mede dragen	80	102
Van 25 tot beneden 30 jaren		52	26
» 30 » 35 »		12	17
» 35 » 50 »		11	12
» 50 ten minste		7	5
		<u>162</u>	<u>162</u>
Totaal		324	

ERKENDE EN GEWETTIGDE KINDEREN.

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Erkend na het opmaken der geboorteakte	2	0
Erkend en gewettigd in de huwelijksakte	15	9
		<u>26</u>

VERANDERING VAN WONING.

De personen die van 1 Januari tot en met 31 December 1899 onze stad of haren buitenkring kwamen bewonen, worden onderverdeeld als volgt :

Van andere gemeenten van het rijk	365	mannen.	309	vrouwen.
Van buiten 's lands :				
Uit Duitschland	5	»	4	»
Uit Holland	18	»	14	»
Uit Frankrijk	12	»	5	»
Uit Italië	0	»	2	»
Uit Noord-Amerika	1	»	0	»
	<u>401</u>		<u>334</u>	
	735			

Zijn van hier vertrokken :

Naar andere gemeenten van het rijk : 384 mannen, 358 vrouwen.

» » koninkrijken en landen :				
» Duitschland	1	»	0	»
» Holland	28	»	23	»
» Frankrijk	30	»	14	»
» Engeland	2	»	0	»
» Italië	2	»	0	»
Ambtshalve afschrijving	2	»	2	»
	449		397	

846

Zoodat er 48 mannen en 63 vrouwen meerder zijn vertrokken dan komen wonen.

REGISTERS DER BEVOLKING.

Op 31 December 1900 zal er in het Rijk tot eene algemeene volksoptelling worden overgegaan.

INBURGERING.

Wij ontvingen vijf verklaringen van inboorlingschap, waarvan eene overeenkomstig artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek, twee krachtens artikel 1 der wet van 16 Juli 1889, en twee andere door personen zich beroepende op de nederlandsche wet opzichtsens de meerderjarigheid.

REGISTERS

VAN DEN BURGERLIJKEN STAND.

In het afgelopen dienstjaar werden 55 uittreksels geleverd aan de societeit St Jan Francis Regis.

TITEL II

GEMEENTE · BESTUUR.

Gemeente-Raad.

Op 15 October 1899 had er eene gemeenteverkiezing plaats voor de 1^e reeks uitgaande in 1908.

Werden bij volstreckte meerderheid gekozen :

Voor den Binnenkring :

de heeren Bauweraerts F.

Glenisson E. A. M.

Hendrickx H. E. J.

Starckx P. A.

Van der Veken J. B.

Voor den Buitenkring :

de heeren Dierckx W.

Goelen A.

Deze gedeeltelijke gemeentekiezing is door de Besten-

dige Deputatie des Provincieraads, in zitting van 3 November 1899 goedgekeurd.

College van Burgemeester en Schepenen.

Op 6 Januari 1900 is er in den schoot des Raads overgegaan tot de keus van eenen Schepen der eerste reeks, wiens mandaat ook met 1^e Januari 1908 zal eindigen.

De heer schepen Amsens, aftredend, werd daarbij met groote meerderheid herkozen.

Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van 11 Mei 1900 den heer Amsens Gustaaf tot Ridder der Leopoldsorde te benoemen.

Personeel en inrichting der Bureelen.

Het personeel onderging geene verandering.

De jaarwedde van den heer Secretaris is voor 1900 overeenkomstig de wet, en die der heeren klerken gelijkvormig de bestaande standregelen bepaald.

Gemeente-ontvangst.

Zonder verandering.

Kiezerslijsten.

De algemeene kiezerslijsten, voorloopig gesloten op 31 Augustus, behelzen :

KIEZERS.	met 1 stem	met 2 stemmen	met 3 stemmen	met 4 stemmen
Voor den Senaat 3217	2377	442	398	
Voor de Provincie 3217	2377	442	398	
Voor de Kamer 3864	2984	460	420	
Voor de Gemeente 3008	2286	262	205	255

Gezwoornen.

De lijst der gezwoornen voor onze stad telt 61 namen, waartusschen 11 personen werden ingeschreven hoofdens het beroep.

Kiezingen.

Bij ontbinding der Kamer van Volksvertegenwoordigers en van het Senaat, had er op 27 Mei 1900 eene algeheele verkiezing plaats, waarbij het stelsel der Evenredige Vertegenwoordiging zou worden toegepast.

Voor het Senaat is ons arrondissement aan datgene van Mechelen toegevoegd geworden.

De heeren hertog d'Ursel, graaf de Mérode-Westerloo en de Meester de Betzenbroeck voor de conservatieve, de heer Bergman voor de liberale partij werden gekozen.

Voor de Kamer zijn als verkozen uitgeroepen, de heeren baron Ch. de Broqueville, Alf. Versteyley-Dufour en Lepaige R.

Voor de Provinciale verkiezing van 3 Juni 1900 was er geen strijd in het kanton Turnhout.

Derhalve werden de heeren Caron L., Smolderen J. en Van Hal V., enige voorgestelde kandidaten, verkozen verklaard.

Overeenkomstig de bestaande schikkingen, moesten er op 29 en 30 April 1900 verkiezingen plaats hebben voor de acht afdeelingen des nijverheid- en werkraads.

Slechts gedeeltelijke voorstellingen van kandidaten-werklieden werden ingebracht, namelijk in de 2^e afdeeling: Weefnijverheid; in de 4^e, Bouwnijverheid, en in de 8^e Tabaknijverheid.

Bestuurzaken, Stadsschriften, Archieven.

Zonder verandering.

Gemeentegoederen.

ROERENDE EN ONROERENDE.

De roerende goederen blijven onveranderd.

De meeste gronden, in het uitspreidingsveld der rioolwaters begrepen, zijn, na tegenstrijdige schatting door deskundigen, bij minnelijk akkoord aangekocht. Er blijven slechts enkele perceelen te regelen.

Betwistbare zaken.

Geene.

Gemeentereglementen.

Al de nieuwe tarief-reglementen nopens het invoeren van nieuwe belastingen of het heffen van taksen zijn

door den Gemeenteraad gestemd en door de bevoegde overheden goedgekeurd.

TITEL III

GEMEENTE-INKOMSTEN.

**Ontleding der gemeente-rekening van 1899 en
waardeering der begrooting van 1901.**

GEWONE EN BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

A. GEWONE.

Erfelijke inkomsten.

	Rekening.	Begrooting.
Huurprijzen van stadseigendommen.	6620.00	6620.—
Grasverpachting op het gemeentekerkhof	30.—	30.—
Verkoop van hout, strooisel en schadden	62.44	75.—

*Gemachtigde heffingen, schattingen
en belastingen.*

	Rekening.	Begrooting.
7 bijvoegelijke centiemen op de belastingen:	5265.34	5250.—
7 opcentiemen voor 15 jaren	6225.96	6200.—
4 opcentiemen voor 10 jaren	3557.69	3550.—
5 opcentiemen voor 10 jaren	4447.10	4450.—
6 opcentiemen voor 52 jaren	4513.15	4500.—
15 opcentiemen voor 10 jaren	13341.39	13350.—
3 opcentiemen voor den dienst der wegenis	2668.29	2650.—
Schoolgeld in de lagere en aangenomene scholen	999.75	700.—

Schoolgelden in de gemeente-bewaarschool	42.00	100.—
Opbrengst der plaatsen in de vleeschhal	326.—	300.—
Belasting op paarden en ossen	4471.20	4400.—
Id. op rijtuigen, op veeren of riemen	3135.—	3100.—
Kohier van prestatien tot onderhoud der buurt- wegenis	3444.98	3400.—
Belasting op het bebouwd kadastraal inkomen, lusthuizen en nijverheidsgebouwen 10 o/o	30661.60	30500.—
Bijkomende belasting id. id., 5 o/o	15330.80	15250.—
Belasting op draaiorgels, tenten, danszalen, enz.	2551.20	2500.—
Keurrechten op het slachtvleesch	2639.65	2400.—
Opbrengst van het ontsmettingstoestel	144.—	250.—

Andere gewone ontvangsten :

Aandeel in het gemeentefonds (wet 18 Juli 1860)	91930.26	82901.83
Id. id. id. (wet van 19 Augustus 1889)	18747.—	18747.—
Toelaag-Staat voor stads-teekenschool	2333.—	2333.—
Id. Provincie id.	1350.—	1350.—
Id. Provincie voor de stads-muziekschool	1300.—	1300.—
Id. Staat id.	1300.—	1300.—
Id. Staat voor het lager onderwijs	21120.—	21000.—
Id. Provincie —	2858.—	2800.—
Id. Staat voor den dienst der bewaar- scholen	2125.—	2325.—
Id. Staat voor de huishoudingsklas bij stadsmeisjesschool 1/3	264.—	225.—
Toelaag-Provincie voor de gemeentelijke huis- houdingsklas	165.13	168.75
Eerste dividend van den buurtspoorweg Ant- werpen-Hoogstraeten-Turnhout	6370.—	6370.—
Tweede dividend id. id.	1400.27	1400.—
Dividend van het vermeerderd kapitaal op zelfde lijn in 1898 (in 1901)	1941.80	1610.—
Id. id. id. in 1899	1963.91	—
Dividend buurtspoorweg Turnhout-Arendonck	3693.33	4445.—

Div. Buurtspoorw. Turnhout-Moll-Meerhout.	3603.66	4488.—
Id. id. Eynthout-Sichem	—	204.—
Id. id. Turnhout-Hoogstraeten	—	2579.50
Opbrengst der akten van den burgerstand	124.95	150.—
Id. der pissijnen en privaten	140.—	140.—
Militaire logementen, enz.	52.80	1000.—
Wedergaaf door de boordeigenaars voor ambtshalve ruiming der rivieren en water- lopen	—	100.—
Verschillende ontvangsten, interesten der spaar- kas, enz.	602.06	600.—

b. BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

Goed slot der vorige rekening	48127.90	—
Overschot der vorige dienstjaren op de begroo- ting	—	78692.85
Vergunningen van grond voor begraafplaatsen op het gemeente-kerkhof	600.—	2000.—
3 opcentiemen gedurende 5 jaren tot betaling der interesten van uitgeveene kasbons	2668.26	—
2 opcentiemen voor 3 jaren id. id.	1778.84	—
Staangelden in de overdekte hal der Boter- markt	1400.00	1400.—
Toelaag Provincie herinrichting muziekschool	500.—	—
Id. Staat id.	650.—	—
Id. id. kiemdoodend toestel	1333.—	—
Id. Provincie id.	1333.—	—
Bijdrage der omliggende gemeenten id.	1150.—	—
Vergoeding der eigenaars voetpad n. 236	120.—	—
Toelaag Staat Kruishuisstraat	5660.—	—
Uitgift van 24 kasbons in 1899	24000.—	—
5 opcentiemen	—	4500.—
Gevelgeld	—	26500.—
3 o/o bebouwd kadastraal inkomen	—	9200.—
Staangelen ter markt	—	3200.—

Stoomkrachten	—.—	2900.—
Balcons	—.—	1000.—
10 opcentiemen op grondlasten en personeel	—.—	7400.—
Provinciale toelaag uitspreidingsveld, 1 ^e korting	—.—	10000.—
Staatstoelaag brandmaterieel	—.—	1500.—
Provinciale toelaag bezoek der Wereldtentoonstelling	—.—	130.—

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

1. Kapittel. Huishoudelijk plaatselijk bestuur	22309.18	23466.50	
2. » Publieke veiligheid en gezondheidsgesteltenis	41155.95	41369.20	
3. Kapittel. Gemeentewerken	12012.87	14100.—	
4. » Handel en scheepvaart	—.—	—.—	
5. » Kazerneering, logement en transporten.	52.80	1000.—	
6. » Openbare	Godshuizen 21178.15	} 70976.30	} 76271.27
» Welda	Armen 40150.—		
» digheid	Gem. fonds 8068.97		
» bedelaars	Onderhoud der 1579.18		
7. » Eeredienst	4300.—	4300.—	
8. » Openbaar onderwijs.	66954.34	68740.83	
9. » Schoone kunsten	13343.45	11800.—	
10. » Gevestigde schuld	28677.40	97466.59	
11. » Regelingen	786.65	1000.—	
12. » Herhalingen	1916.65	674.05	
13. » Buitengewone uitgaven	12777.83	3900.—	
14. » Verschillende uitgaven	4586.31	4675.—	
15. » Nieuwe werken en bijzondere uitgaven.	22797.83	—.—	
Totaal fr.	301647.56	348763.44	

UITKOMST DER BEGROOTING VAN 1901.

Ontvangsten	fr. 415534.93
Uitgaven.	» 348763.44
Overschot.	fr. 66771.49

Leeningen.

De dienst der leening 1899 geschiedt regelmatig, overeenkomstig het getroffen kontrakt met de Brusselsche Bankiers, en in ons vorig verslag ingelascht.

Bij de twee zesmaandelijksche trekkingen in 1900, zijn de volgende nummers uitgelot geworden :

0115, 0146, 0270, 0273, 0406, 0748, 1080, 1081, 1091, 1510, 1757, 1879, 2177, 2220, 2373, 2835, 3090, 3221, 4116, 4175, 4319.

Tot het bestrijden der intresten en afleg der leening werd de Raad gemachtigd, bij koninklijke besluiten van 27 November 1899 en 25 Augustus 1900, taksen te heffen op de voorgevels ; het kadastraal inkomen der bebouwde eigendommen ; de stoompaardenkracht ; de balkons.

Ook is bij besluit der bestendige Deputatie van 20 October 1899 de beraming goedgekeurd, waarbij een plaatsrecht werd ingesteld op de markt voor allerlei waren.

Finantieële gesteltenis.

De goedgekeurde belastingsrollen geven nagenoeg dezelfde opbrengsten die in de voorgaande studie werden geraamd.

Aldus is de regelmatige dienst der nieuwe leening verzekerd.

Het cijfer van 82,901,83 in de begrooting van 1899

voorzien als aandeel in het gemeentefonds (wet van 18 juli 1860), is merkelyk overtroffen, daar de algeheele opbrengst fr. 91.930,26 bedroeg.

In 1899 gaf een opcentiem op :

De grondbelasting	411.77
Het personeel	340.42
Het patentrecht.	137.23

Comptabiliteit.

BEGROOTING 1900.

Deze werd, op voorstel des Gemeente-Raads, door de Bestendige Deputatie goedgekeurd, te weten :

In ontvangsten	fr. 1,353,483,80
In uitgaven	<u>1,293,049,71</u>
In overschot	fr. 60,434,09

REKENING 1899.

Zij houdt in :

Ontvangsten	fr. 363,181,04
Uitgaven	<u>301,647,56</u>
Overschot	fr. 61,533,84

Pensioenkas der toegevoegden.

Het slot van het fonds was op 31 december 1899 als volgt :

Ontvangsten	fr. 3024,05
Uitgaven	fr. <u>2131,22</u>
Goed slot.	fr. 892,83

Het kapitaal bedraagt thans 22405.69 fr.

TITEL IV

LIEFDADIGE GESTICHTEN.

Bureel van Weldadigheid.

Tot verzekering van de vijfjarige vernieuwing, is het mandaat van den heer Fr. Bauweraerts heringegeaan voor vijf jaren.

Geneeskundige dienst.

De heer doktor J. Vogels, wiens aanstelling wij verleden jaar vermeldden, heeft sedert dien zijn ontslag als geneesheer van den arme gegeven.

Roerende en onroerende goederen.

Er is geene verandering in de omschrijving der goederen gekomen, alhoewel de machtiging werd verkregen tot verkoop van het Rooischgoor.

De bezwarende voorwaarden van herbosching van een gedeelte dier heiden is hiervan de oorzaak.

De goederen zijn opnieuw verhuurd voor eenen termijn van negen jaren.

Giften en legaten.

Het Armbestuur ontving bij openbaar testament een legaat zonder last van 15000 frank, door den heer Frans Henri Marten Van Hal, eigenaar, wonende en overleden te Brussel,

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Zonder verandering.

Aflegging en aanlegging van Kapitalen.

Het Bureel bekam machtiging tot het aanvaarden van den afleg eener perpetueele rent van fr. 1814.06 verschuldigd door de kinderen van wijlen August Jac. Philipsen van Hoogstraeten.

Het Bureel bekam machtiging tot verkoop zijner inschrijvingen op het Grootboek der openbare schuld, ten bedrage van fr. 275.833.74, welke som werd geplaatst in de nieuwe stadsleening aan 3%, benevens de omzetting voor een bedrag van fr. 20.900 der titels van vier, in andere van drij ten honderd 'sjaars, waarbij nog eene som van fr. 1500, die het Bureel beschikbaar had.

Comptabiliteit. — Rekening 1899.

Zij sluit in :

Ontvangsten	fr. 65568.40
Uitgaven	» 50573.02
Overschot	» 14995.38

Begrooting 1900.

Deze werd vastgesteld in :

Ontvangsten	fr. 65739,46
Uitgaven	fr. 57380,79
Overschot fr.	8358,67

Onderstanden, uitdeelingen.

Wij ontleenen eenige cijfers aan de rekening van het Bureel over 1899, waaruit blijkt dat hoofdzakelijk de volgende bedelingen werden gedaan :

In geld	fr. 10597,36
In brood	fr. 10901,62
In kleederen, lijnwaad, linnen, beddegoed	fr. 999,68
Aan geneesmiddelen	fr. 4189,64
Aan jaarwedden der genees- heel- en vroedmeesters	fr. 3000.—
Aan mondkosten	fr. 13713.—
Aan huishuren	fr. 1998,75

In 1899 verleende de Stad nogmaals eene gezamenlijke toelaag van fr. 40150.

Betwistbare zaken.

Geene.

Godshuizen.

BESTUUR.

In het Bestuur is geene verandering gekomen. Alleen het mandaat van den heer Jos. Hendrickx is voor vijf jaren vernieuwd geworden.

Roerende en onroerende goederen.

Het recht van jacht op de goederen der Godshuizen is voor eenen termijn van 6 jaren herverpacht. De opbrengst bleef nagenoeg dezelfde,

Daar in St. Pieters Godshuis volgens nieuwe schikkingen, aan de ouderlingen werd toegelaten dagelijks uit te gaan, is er van de boerderij buiten de omheining afgezien geworden.

De parcellen in bewin zullen eerlang verhuurd worden,

Giften en legaten.

St. Petrus Godshuis ontving voor de stichting der jongens-weezen, drij giften, waarvan de eerste van 5000 fr.; de tweede van 100 en de derde van 500 franks.

De twee eerste waren zonder eenigen last, terwijl aan de derde eene jaarlijks te lezene mis werd verbonden.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Eene gansche reeks gedeeltelijke verkooping van parcellen bouwland namens St. Elisabeth's Gasthuis en het Begijnhof is geschied in den loop van het verleden dienstjaar.

Opmerkenswaardig is het, dat het aanbod door vragers, de innerlijke prijswaarde der verkochte gronden ver overtreft.

Aflegging en aanlegging van kapitalen.

De Godshuizen zijn gemachtigd geworden een kapitaal van 250,000 frs. te plaatsen in de nieuwe Stadsleening aan 3 o/o.

Van deze 250.000 frs. waren reeds 219,800 frs. geleend in kasbons aan 4 o/o 's jaars.

Comptabiliteit.

De begrotingen voor 1900 zijn vastgesteld als volgt:

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
Gasthuis	fr. 225421.32	fr. 225377.52	fr. 43.80
Begijnhof	fr. 71575.34	fr. 71566.39	fr. 8.95
Godshuis	fr. 157775.23	fr. 157766.00	fr. 9.23

De rekeningen over 1899 bedroegen:

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
Gasthuis	fr. 31081.99	fr. 25968.32	fr. 5112.99
Begijnhof	fr. 19233.20	fr. 17199.78	fr. 2033.42
Godshuis	fr. 21566.70	fr. 24654.01	fr. 3087.31
			Mali.

Betwistbare zaken.

Tot heden is er nog geene uitspraak in beroep gedaan nopens de zaak der onteigening van grond voor de celgevangenis.

Begijnhof. — Fondatie en Infirmerij.

Beide inrichtingen telden voortdurend 9 kostgangsters.

De E. H. Raeymakers Aug. is tot onderpastoor benoemd in de plaats van den E. H. Raeymaekers Ern. tot Pastoor benoemd.

St. Elisabeth's Gasthuis

Er zijn thans 20 religieuzen in het gesticht gebezigd.
De prijs van den onderhoudsdag is in 1890 gebracht op fr. 1.80.

Men onderhield ten laste van :

Turnhout	325 personen.
Andere gemeenten	9 »
Staat	2 »
Voor hunne penningen	35 »

St. Petrus Godshuis.

Tot geestelijke bestuurder van het gesticht werd de E. H. Raeymakers Aug., onderpastoor op het Begijnhof, aangesteld.

Thans zijn er 96 bestedelingen in het gesticht geplaatst, wier bezorging is opgedragen aan 10 liefdezusters. Tot hunnen onderhoud betaalde de stad 6678.15 fr.

Zinneloozen, blinden en doofstommen.

Deswegens is er niets bijzonders te vermelden.

Bedelaarswerkhuizen.

In het toevluchtshuis te Wortel zijn gemiddeld 9 personen onderhouden, waarvoor de Stad in 1899 fr. 1113.22 betaalde.

Voor den onderhoud der opgeslotenen in de landbouwkolonie te Merxplas betaalde de stad fr. 1579.18.

Weldadigheidsscholen.

In de gestichten van Ruysselede, Reckheim, Namen Moll en Gent waren gemiddeld 7 opgeslotenen. Hunnen onderhoud bedroeg fr. 1515 in 1899.

TITEL V

E e r e d i e n s t.

Geestelijkheid.

Zonder verandering.

REKENINGEN. — 1899.

a. St. PETRUSKERK.

Zij werd goedgekeurd in :

Ontvangsten	fr. 15821.85
Uitgaven	fr. 15710.87
	Overschot fr. 110.98

b. O. L. VROUW TE SEVERDONCK.

Deze behield in :

Ontvangsten	fr. 1024.69
Uitgaven	fr. 998.12
	Overschot fr. 26.57

c. H. HART VAN JESUS.

Zij sluit in :

Ontvangsten	fr.	4055.74
Uitgaven	fr.	3077.16
		1048.58
	Overschot	fr. 1048.58

BEGROOTINGEN. — 1900.

a. St. PETRUSKERK.

Zij bedraagt in :

Ontvangsten	fr.	16249.51
Uitgaven	fr.	16248.30
		1.21
	Overschot	fr. 1.21

b. O. L. VROUW TE SEVERDONCK.

Deze bedraagt in :

Ontvangsten	fr.	707.34
Uitgaven	fr.	697.65
		9.69
	Overschot	fr. 9.69

c. H. HART VAN JESUS.

Zij bevat in :

Ontvangsten	fr.	3578.54
Uitgaven	fr.	3453.83
		124.71
	Overschot	fr. 124.71

Roerende en onroerende goederen.

Zonder verandering.

Giften en legaten.

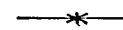
Geene.

Kapitalen.

Zij blijven onveranderd.

TITEL VI

OPENBAAR ONDERWIJS.

College van Humaniteiten.

De schoolbevolking bleef nagenoeg dezelfde. Zij bestond uit 260 kostscholieren, 150 dagscholieren en 73 apostolieken.

Het onderwijs en het gesticht blijven even bloeiend.

Staatsmiddelbare school.

Gedurende het schooljaar 1899/1900 werden 211 leerlingen ingeschreven, waarvan 59 voor de middelbare, en 152 voor de voorbereidende afdeling. Bij het eindigen van het schooljaar waren er 43 voor de middelbare en 142 voor de voorbereidende klassen.

De leergang der duitsche taal is in den loop van het jaar wederom in onze middelbare school ingericht.

De heer Jacquart, Arth. is in zijne hoedanigheid als regent overgegaan naar de Staatsmiddelbare school van Neufchâteau, en werd alhier niet vervangen.

Gemeentelijk lager onderwijs.

Bij ontslag van den heer Moreels Joseph, hulponderwijzer aan Stads lagere jongensschool, is in dezès veranging op 27 oktober 1899 de heer L. A. Opdebeck genoemd, met eene jaarwedde van 1200 franks.

Deze was vroeger hulponderwijzer bij de lagere aangenome jongensschool dezer stad.

Deze school telde 108 kostelooze leerlingen met recht. Geen enkele bij gunst noch tegen betaling werd ingeschreven.

In het personeel der stadsmeisjesschool kwam geene verandering.

De school telde 274 leerlingen, verdeeld in vier klassen, waarvan 292 kosteloos, 17 mits betaling en 5 bij gunst.

De bewaarschool met hare twee klassen, telde 195 leerlingen, waarvan 186 kostelooze, 6 mits betaling en 3 bij gunst.

Onderstand voor het lager onderwijs.

Voor het lager onderwijs genoten wij eene Staatstoe-
laag van fr. 21120, terwijl de Provincie harentwege fr. 2858
verleende.

Daarbij bedroeg nog de toelaag van Staat voor het
bewaaronderwijs fr. 2125.

Het schoolgeld voor 1899 bedroeg fr. 999,75 voor het
lager onderwijs en fr. 42 voor de bewaarschool.

Aangenomen lager onderwijs.

In 1899 verleende de stad de volgende toelagen:

Aan de lagere jongensschool fr. 25791.67

Aan de lagere meisjesschool » 14520.—

Aan de gemengdeschool te Severdonck » 2760.71

De aangenomene lagere jongensschool telde 990 leer-
lingen, waarvan 952 met recht, 13 met gunst en 25 met
betaling.

Het getal onderwijzers bleef bepaald op 13.

In de aangenomene meisjesschool, waar acht onder-
wijzeressen gebezigd werden, ontvingen 642 leerlingen
het onderwijs, waarvan 560 kosteloos, 27 bij gunst en
55 mits betaling.

In de aangenomene gemengde school te Severdonck,
die twee klassen telt, waren 110 leerlingen ingeschreven,
waarvan 100 uit recht en 10 bij vergunning.

Op 1 Meert 1900 waren in de aangenomene bewaar-
school 215 jongens en 185 meisjes met kosteloozen
toegang.

Er wordt geen schoolgeld geëischt.

Bijzondere kostschool.

In het pensionnaat van het H. Graf, waarbij eene dag-
school, wordt het middelbaar- en lager onderwijs ge-
geven.

Twee-en-vijftig leerlingen waren in de kostschool aanwezig, terwijl de dagschool 370 leerlingen telde.

De beroepschool voor kantwerken werd bijgewoond door 150 kinderen, die tevens het schrijven, lezen, rekenen en handwerk beoefenen.

Bijzonder middelbaar onderwijs

Het St-Victors gesticht, onder het bestuur der Broeders van Liefde, genoot eenen bloeienden aanvang.

Het getal leerlingen bedroeg 225 voor het eerste jaar, waarvan 96 inwoners en 129 dagscholieren.

De lagere afdeling telt drie klassen; zoo ook de middelbare.

Daarbij is eene vak- of beroepschool geopend, waar de kinderen der ouders, die zulks verlangen, worden geoefend in de schrijnwerkerij, de drukkunst, de boekbinderij, het schoen- en kleermaken.

Nijverheid- Ambacht- en Normaalscholen.

De nijverheidsschool, door bijzondere onderneming ingericht in de lokalen van den Katholijken Volksbond, heeft haren eersten jaargang volbracht.

Men heeft bestatigd dat de lessen goed werden gevolgd, en deze inrichting tot groot nut zal strekken aan de arbeidende klas.

TITEL VII

Schoone Kunsten, Wetenschappen en Letteren.

Teekenschool.

In vervanging van den heer Aug. Mortiers, als bode-toezichter der school, werd de heer Bern. Luyts benoemd met eene jaarwedde van 250 franks.

De Jury bestatigde met groote voldoening, dat de inrichting de baan van den vooruitgang blijft bewandelen.

Dank zij de milde bedeeing van het Staatsbestuur van eene groote hoeveelheid uitgezochte modellen, is de toekomst onzer school verzekerd.

Daarbij mochten wij nog zeven eeremetalen ontvangen om als prijzen te worden overhandigd.

Voor de winterleergangen van het schooljaar 1899-1900 waren 208 leerlingen ingeschreven, terwijl er voor den zomer 37 inschrijvingen werden genomen.

Muziekschool.

De school blijft voortdurend den weg des vooruitgangs bewandelen.

De jaarlijksche en reglementaire concerten werden ten geschikten tijde in de zaal « De Spiegel » gegeven, en zij mochten, door een talrijk publiek gevolgd, den meesten bijval genieten.

In de afdeelingen voor jongens, evenals voor meisjes, werd bij het afnemen der examenen, met voldoening eenen merklijken vooruitgang bestatigd.

Mej. L. Hehemann, leeraar van solfège voor meisjes, komt uit bijzondere omstandigheden, haar ontslag in te dienen.

Letterkundige genootschappen.

Zonder verandering.

Muziekgezelschappen.

Deze zijn dezelfde gebleven.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST

Openbare gezondheid.

De algemeene gezondheidsstoestand was opperbest.

Benevens eenige gevallen van typhuskoorts en kropziekte bleef de stad nogmaals vrij van besmetting.

Het getal sterften klom niet boven het gewone.

Koepokinentingen.

De heer H. Huybrechts, geneesheer ter stede, is in 1900 met den dienst gelast.

In April werden er 136 inentingën verricht, terwijl er in September nog 25 kinderen de behandeling ondergingen.

In de scholen zijn er rond de vier honderd herinentingen toegediend, waarvan ongeveer een vijfde met welgelukken.

Reinigheidsdienst.

Wij voorzien dat, met de groote gezondheidswerken in uitvoering, deze dienst merklijk zal moeten worden uitgebreid, en op gansch nieuwen voet zal dienen ingericht te worden.

Begravenissen.

De nieuwe ingerichte dienst der lijkwagens werkt tot stichting van het publiek en ter eenieders voldoening.

Rampen en ongelukken.

Onze stad bleef vrij van meldenswaardige rampen.

Brandspuiten.

Ons ieverig pompierskorps heeft gevoelige verliezen ondergaan in de personen der heeren Eug. Sanders, Luitenant-Secretaris, en Ed. Vues, Kapitein-Bevelhebber, beiden door den dood te vroegtijdig ontrukkt.

Wij betreuren met het korps hun beider verlies, en hen volgen onze dankbare gevoelens voor de talrijke en belanglooze diensten aan hunne medeburgers bewezen.

De heer F. Stroybant, Luitenant, is tot Kapitein-Bevelhebber verkozen, terwijl de heer Ch. Cos met den graad van Sergeant-Majoor-Secretaris werd aangesteld.

Het materieel is in goeden staat van onderhoud, en zal nog worden volledigd, doordien het Staatsbestuur eene toelage van 1500 fr. komt te vergunnen.

TITEL IX.

Justitie, Openbare Veiligheid, Gevangenis.

Politie.

In het personeel der politie is eene verandering gekomen door ontslag van den heer Jos. Jacobs. Hem werd tot opvolger genoemd de heer Jac. Dilen.

De jaarwedde van den heer Commissaris werd gebracht op 2600 franks.

Misdaden, Overtredingen, Aanhoudingen.

Van 1 September 1899 tot 1 September 1900 zijn er 548 processen verbaal opgemaakt, verdeeld in 378 voor boetstraffelijke feiten, en 170 voor bestuurlijken aard, te weten :

Aanslag tegen de eerbaarheid	3
Eerrooverij	7
Misbruik van vertrouwen	1
Aftruggelarij	0
Dieverij van hout en strooisel	9

Dieverij van verschillende voorwerpen en hofvruchten	30
Vernieling van veldvruchten	3
Vernieling van afsluiting	37
Desertie	1
Huisdieverij met of zonder braak	33
Doodsbedreigingen	0
Aanrandingen	3
Mishandeling, beledigingen en smaadwoorden	62
Opstand, bedreigingen, smaad aan de politie	17
Ongemuilbande honden	13
Naakt zwemmen	2
Dronkenschap	64
Herbergen	0
Straatschennis en ruststoornis	25
Andere overtredingen aan gemeente en Provinciale reglementen	64
Bedelarij en landlooperij	4
Banbreuk	0
Samen	378
Huiszoekingen	9
Onderzoek en opzoekingen	59
Bevel van aanhouding	57
Ongelukken	2
Brandrampen	8
Zelfmoord	2
Moord	1
Drenkeling	3
Moed en zelfopoffering	1
Zinneloosheid	2
De Commodo en Incommodo	26
Samen	170

Ordonnantiën en Reglementen.

Buiten en behalve de reglementschikkingen nopens het innen der nieuwe taksen en belastingen, zijn er geene ordonnantiën genomen.

Gevangenis.

Bij ministerieel besluit van 23 April 1900 werd de heer Cambier Z., rekenplichtige, als klerk van eerste klas naar Brugge geroepen, terwijl bij zelfde besluit de heer Thirionet L., klerk te Brugge, te Turnhout werd benoemd.

Bevolking op 31 December 1898	37
Ingekomen in 1899	711
Uitgegaan	723
Bevolking op 31 December 1899	25
Opsluitingsdagen	10681

Er waren geene zieken ter infirmerij.

Geene overlijdens noch gevallen van krankzinnigheid werden waargenomen.

In den loop des zomers heeft het Ministerie van Justitie doen overgaan tot de aanbesteding eener celgevangenis in onze stad.

Dit werk, toegewezen aan onze stadgenoten de heeren aannemers Jos. Gustin en Const. Van den Bosch, is reeds in uitvoering.

Paspoorten.

Het bureel der bevolking leverde 16 eenzelveheidsbewijzen.

Werkmansboekjes.

Er zijn 136 werkboekjes en 299 livretten voor minderjarigen gevraagd.

Aanplakkingen, openbare roepers.

Zonder verandering.

Loterijen.

De loterij-tombola, ingericht tot oprichting eener Vrije Nijverheidsschool, onder bescherming der maatschappij « Zelfonderricht » werd bemachtigd door de Bestendige Deputatie op 5 Augustus 1899.

Zij gaf eene zuivere opbrengst van 1568 frank.

Tijdens de kermisfeesten richtte de maatschappij « Het Kunstverbond » andermaal eene loterij in van tentoongestelde kunstvoorwerpen.

TITEL X

MILITIE.

Het inschrijvingsregister der lotelingen voor 1899 behelsde 195 namen.

Ons aandeel in het te vormen contingent bedroeg 48 manschappen.

Militieraad.

Buiten de 195 lotelingen, verschenen nog 54 uitgestelden van vorige jaren met 8 ontslagenen voor den militieraad.

Van de vrijgestelden van vorige jaren zijn 3 mannen geschikt bevonden tot den dienst; aldus bleven er door de loopende klas 39 te leveren.

Die toestand, gepaard met de geschiktheid der militianen, was zeer gunstig voor de lotelingen.

Het laagste nummer 55 zijnde, was het hoogste dienstplichtig slechts 130, terwijl het hoogste nummer der klas 248 was.

Acht vrijstellingen werden verleend voor dienst eens broeders, vijf voor onderstand van moeder-weduwe, een als eenig kind onbemiddeld.

Twee jongelingen werden voorloopig ontslagen in vredeestijd.

Vijf militianen werden vervangen door het Departement van oorlog.

VERDEELING VAN HET CONTINGENT.

De ingelijfde manschappen werden aangeduid tot de volgende korpsen:

1 ^e Linieregiment	2
2 ^e »	2
3 ^e »	3
4 ^e »	2
5 ^e »	2

6 ^e Linieregiment	1
7 ^e »	4
10 ^e »	2
2 ^e Jagers te voet	2
3 ^e Lanciers	1
1 ^e Gidsen	1
2 ^e Artillerie	2
3 ^e »	1
4 ^e »	1
6 ^e »	2
7 ^e »	5
Grenadiers	1
Genie	1
Vervangen door het departement van oorlog	5
Ontslagen in vredeestijd	2
Samen	42

Geleerdheid der lotelingen.

Volgens verklaring der lotelingen, tijdens de inschrijving gedaan, wordt de graad hunner geleerdheid vastgesteld als volgt:

Lezen, schrijven en rekenen	173
Ongeleerden	21
Lezen alleen	1
	195

Burgerwacht.

Sedert ons laatste verslag is door Zijne Majesteit een prachtig vaandel aan het korps geschonken.

Voor meerdere inlichtingen raadplege men het vorig verslag.

TITEL XI

Openbare Belastingen. — Jaar 1900.

Personeel en Kadaster.

Zonder verandering.

Rechtstreeksche Belastingen.

GRONDBELASTING.

Er waren 1085 artikelen.

Zij bracht op :

In principaal voor den Staat	fr. 42858.57
In opcentiemen voor de provincie 11.	» 4714.45
» » » gemeente 62.	» 26572.38

Algemeen totaal fr. 74115.40

Het belastbaar inkomen, tot grondslag dezer belasting dienende, bedroeg fr. 612267.83.

PERSONEELE BELASTING.

Men telde 1045 belastingschuldigen.

Het lastkohier bevat in :

Hoofdsom ten profijte des Staats	fr. 34897.86
Opcentiemen voor den Staat 15	» 5232.94
» » » » 20 op het principaal der huurwaarde	» 1962.70
Opcentiemen voor de Provincie 16	» 5583.53
» » » Gemeente 62	» 21636.18
Boeten, opnemingen en schattingen	» 36.11

Algemeen totaal fr. 69349.32

ONTLEDING.

Huurwaarde fr. 196270.—

Deuren en vensters : 1392 aan 1 frank.

10791.5 » 1.10 frank

Mobilair : fr. 464454.—

Dienstboden : 89 aan 8 frank.

152 » 10 »

81 » 20 »

45 » 25 »

0 » 30 »

10 » 40 »

377

Paarden : 9 aan 10 frank.

45 » 20 »

13 » 50 »

6 » 60 »

1 » 100 »

PATENTEN.

Er waren 1123 patentplichtigen

Hoofdsom voor den Staat	fr. 12934.06
Opcentiemen voor den Staat 20	» 2586.40
» » de Provincie 4	» 517.41
» » » Gemeente 39	» 5044.76

Algemeen totaal fr. 21082.63

Er zijn dit jaar ten bureele van den Rijksontvanger drie en tachtig aangiften gedaan door tappers of herbergiers, die een debiet openden mits betaling van 100 frank vergunningsrecht.

PROVINCIALE BELASTINGEN.

Sterke Dranken.

269 herbergiers werden aangeslagen à rato van 19.50 fr., 7 slijters aan 26 fr., 'tis te zeggen die ook in 't klein verkoopen en 1 aan 39 fr.

Het bedrag van den rol is fr. 5466.50.

Tabak en Sigaren.

Er zijn 106 debieten aan 6 fr. en 23 aan 24 fr., waarvan het gezamentlijk bedrag tot fr. 1188 beloopt.

Honden.

316 aan 2 fr., 271 gewone aan 6 fr., 34 honden aan 20 fr. De rol bedroeg fr. 2938 in totaal.

Trapwielen.

In den 1sten semester zijn er 309 aangegeven aan 10 fr. en 8 aan 5 fr.

De belasting op de machienen (beweegkrachten) aan 2 fr. het paardenkracht, geeft 881 paardenkrachten met eene opbrengst van 1762 fr.

De prachtpaarden, ten getalle van 14, à 20 fr., brachten 280 frank op.

Accijsrechten.

Voor bieren en azijnen in 1899	fr. 38176.68
Voor bieren en azijnen in 1898	» 34447.78
Vershil in meer	fr. 3728.90

De suppletieve rol van den eersten trimester 1900 houdt in personeel fr. 683.22, verdeeld in 28 artikelen, en in patent fr. 1259.12, verdeeld in 150 artikelen.

Degene van den tweeden trimester van dit jaar behelst 9 artikelen op het personeel met fr. 345.47 en 39 op het patentrecht met 231.72 franken.

De suppletieve rol van den eersten trimester der provinciale belastingen houdt in sterke dranken 8 aangiften à 19.50 fr.; 5 voor tabak à 6 fr. en 3 debieten van sigaren à 24 fr. voor het jaar; 6 honden à 2 fr.; 6 à 6 fr.; 18 paardenkrachten.

STEDELIJKE BELASTINGEN: — 1900.

18 0/0 op het belastbaar inkomen der bewoonde huizen.

lusthuizen en nijverheidsgebouwen (1376 artikelen)	fr. 57425.94
Op paarden (308) ossen (12)	» 4521.60
Op rijtuigen (81)	» 3435.—
Op voorgevels (587 eigenaars)	» 19,26573.—
Op stoompaarden (756 verdeeld in 17 artikelen)	» 2268.—
Op balkons (44) voor 174 loopende meters.	» 1044.—
Plaatsrecht ter markt (volgens aanneming)	» 3205.—

Het Kohier voor het onderhouden en verbeteren der buurtwegen in 1900 bedraagt fr. 3492.72. Er waren 1368 artikelen.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN.

Personeel.

Zonder verandering.

Groote wegen en straten.

Zonder verandering.

Openbare Verlichting. — Gaz.

Wij bestatigen dat de bijzonderen, in aanzien van het verminderd tarief, al meer en meer de gasverlichting invoeren.

Benevens merkelijke verbeteringen aan de openbare verlichting binnen de Stad, hebben wij dezelve uitgebreid op den Antwerpschen Steenweg, den steenweg op Hoogstraeten en het verlengd deel der Lange Begijnestraat.

Wij zijn ook in onderhandeling tot verlenging der gazleiding op den steenweg naar Tilburg.

Volgens stadsrekening over 1899, veroorzaakte de verlichting met gas de volgende uitgaven:

Maanden	Duur van verlichting der straten in uren	Onkosten in franks	Stadhuis en nachtwacht in kub. m.	Onkosten in franks
Januari	63038	945.57	203	30.45
Februari	49482	742.23	145	21.75
Maart	45262.50	678.95	120	18.00
April	36350.20	545.25	95	14.25
Mei	30239.30	453.59	85	12.75
Juni	22031.45	330.47	68	10.20
Juli	24116	361.74	63	9.45
Augustus	35826	537.39	69	10.35
September	44798	671.97	101	15.15
October	56612.40	849.19	158	23.70
November	64007.40	960.11	170	25.50
December	72942.40	1094.14	211	31.65
Totalen	544705.65	8170.60	1488	223.20

In deze cijfers zijn niet begrepen de onkosten van onderhoud lastens de Stad met bijleveringen van allen aard, waardoor de gezamentlijke uitgaaf steeg tot fr. 8613.92.

De verlichting der afgelegene stadswijken met petroleum, veroorzaakte daarbij eene uitgaaf van 1488.23 frank.

Wij namen ook proeven met den Auërbrander voor de openbare verlichting, en kwamen tot het besluit dat de uitgaaf uit dien hoofde merkelyk zoude verhoogen.

Markten.

De wekelijksche markt voor allerlei waren is belast geworden met 0.10 fr. plaatsrecht per vierkanten meter. Deze dienst is in pacht gesteld, en toegewezen aan den

heer Ch. Van Noppen, klerk ter stede, voor den jaarlijkschen pachtprijs 3205 franks.

Vleeschhal.

Voor het jaar 1900 werden de banken der Vleeschhal toegewezen voor de som van 273 franken.

De jaarlijksche huur van het lokaal bedraagt 200 franks, zoodat er met de onkosten van reiniging en onderhoud geen voordeel voor de stad is in gelegen.

Keurmeestersdienst.

De heeren Ant. Levrie en Adr. Vissers, keurders-vleeschexperten zijn voortdurend in bediening.

De heer Hub. Huynen, aangenomen veearts ter stede, is tijdelijk door den heer Theod. De Backer, aangenomen veearts te Beersse, vervangen.

Tot betaling van het keurrecht zijn in 1899 de volgende beesten door de slachters aangegeven :

434 ossen, 641 koeien, 405 vaarzen, 886 kalveren, 733 zwijnen, 15 jonge kalveren en geiten, 359 schapen en 65 paarden.

In 1899 werden er 35 beesten in den ontsmettingsoven behandeld.

Hun gewicht bedroeg 6826 kilogrammen.

Door toename van den aftrek is de prijs van het vleesch nat per liter op 0.25 fr. gebracht. Het vleesch is aan 0.50 fr. den kilogram gebleven ; de beenderen aan 0.04 fr.

Gemeentekerkhof.

In 1899 werd er slechts eene vergunning van grond gevraagd die 600 frank voor de stad opbracht.

Openbare plaatsen en straten.

Sedert ons laatste verslag, waarin wij meer breedvoerig de aangegane leeningen en de ontworpen werken verhandelden, hebben wij de verzekering gekregen dat het Departement van landbouw, gezondheidsdienst en gemeentewegen, voor een derde zoude tusschenkomen in de onkosten der ontworpen rioolwerken.

Voor den aanleg van het uitspreidingsveld werd ons op zelfde begrooting 23500 fr. beloofd, benevens een derde toelaag in de uitgaaf, door aanleg van eenen proefput der ontworpen waterleiding te ontstaan.

De Provincieraad zijnerzijds heeft in zijnen jongsten zitting eene tegemoetkoming gestemd van 50.000 franks of een derde der onkosten van het uitspreidingsveld der rioolwaters.

De Stad, aldus in macht gesteld zijnde de onkosten te bestrijden, had reeds de werken der rioolering in 22 Januari 1900 in aanbesteding gesteld, en toegewezen aan den heer Jean Matagne, aannemer van openbare werken te Bergilers, voor de som van 739.091 fr., voor het gezamentlijke der werken, benevens eenen afslag van twaalf ten honderd op de prijzen van het borde-

828.251
271.1900

reel en geschat op 102.000 franks voor de aansluiting der huizen.

Eens de aanbesteding goedgekeurd, heeft de aannemer in April laatst de werken begonnen, en zijn reeds in verschillende straten de riolen aangelegd.

Ook zijn de gronden van het uitspreidingsveld aangekocht geworden; zij vergden eene uitgaaf van ruim 50.000 franks.

De afzonderlijke prijsbieding tot aanleg van hetzelfde bedraagt daarbij 108,338 franks.

Anderzijds is er onder geleide van den heer Em. Putzeys, hoofdingenieur der stad Brussel, op aandringen van den heer Minister van Landbouw, in de Baerleheide eenen proefput aangelegd om zich te kunnen vergewissen over de hoeveelheid en hoedanigheid der waterlaag, moettende daarvan de bepaalde tusschenkomst van het Staatsbestuur afhangen in het ontwerp eener drinkwaterleiding.

Dit werk is, uit bijzondere redenen, opgedragen geworden aan de heeren gebroeders De Troy, waterbouwkundigen te Cureghem bij Brussel, en was door hen aangenomen voor den prijs van 13837.50 fr.

Uit het verslag dat wij deswegens door den heer Putzeys komen te ontvangen blijkt dat de uitslag uiterst bevredigend is, en wij vervoegen ons bij den heer Minister, om de verzekering te verkrijgen der geldelijke onder-

steuning van den Staat in het gezamentlijke der werken, dat beraamd blijft op 435.000 franks.

Wij voorzien derhalve dat eerlang tot de aanbesteding zal kunnen worden overgegaan.

In het belang der openbare gezondheid en tot meerder gemak van de uitvoering der rioolwerken, heeft de gemeenteraad besloten tot de gedeeltelijke demping der Kasteelvest. Hiermede is dan ook begonnen met den aanleg van het riolenet.

Intusschentijd hebben wij met den heer Ingenieur van Bruggen en Wegen overeenkomst getroffen tot het opmaken van een algemeen plan tot aanleg van eenvormige stoepen of gaanpaden in de bijzonderste straten der stad. Dit werk van grooten omvang, is heden in studie en zal onverwijld ter beraming worden voorgelegd.

Wij houden ons ook onledig met het opmaken van een reglement van gezondheid en aansluiting der huizen aan de riolen.

Rivieren en Waterloopen.

Men raadplege het vorig verslag.

Gemeentebouwen.

Zonder verandering.

Bijzondere bouwingen.

Sedert 1 September 1899 gaven wij drie en dertig

machtigingen om te bouwen langsheen de groote wegenis, en veertien langs de stadsstraten.

TITEL XIII

Landbouw.

Algemeen Overzicht.

Na een tamelijk begunstigd voorjaar, hebben wij een nat zomergetijde beleefd, dat slechts gedurende een veertiental dagen door eene ondragelijke hitte werd gekenmerkt.

Wat betreft de verschillende voederplanten, bestatigden wij dat de klaver en het gras van goede hoedanigheid waren, alhoewel de inschuring van het hooi fel werd bemoeielijkt door de regens.

De rogge gaf een middelmatig stroo, terwijl de koornaren goed gevuld waren en het graan van eerste hoedanigheid is.

Eveneens waren de tarwe en de boekweit van goeden scheut.

De haver is daarentegen fel gewassen en geeft overvloedig stroo, doch zij zal veel minder zijn in gewicht.

De opbrengst der aardappelplant is minder dan verleden jaar, en men bestatigt dat er een merkkelijk gedeelte is verloren door besmetting.

Het toemaatgras was rijk van opbrengst, en is met gunstig weder ingeschuurd.

Het najaar vertoont zich allergunstigst voor spurrie en rapen.

Onze veestapel bleef vrij van besmetting. Er was voortdurend veel vraag naar melkbeesten, terwijl de prijs van het vet vee bij het middelmatige is gebleven.

Opbrengsten.

Men schat de opbrengst gemiddeld per hectaar op :

Koren	24 hectoliters.
Haver	36 »
Aardappelen	15.000 kilos.

Prijs der granen.

De gemiddelde prijs der granen per 100 kilos is :

Voor de rogge . . .	fr. 14,—
» haver . . .	» 16.—
» aardappelen »	5.50

De boter is gemiddeld verkocht geworden aan fr. 2.80 den kilogram.

Veemarkt.

In het afgelopen dienstjaar zijn de volgende stuks vee ter markt tot den verkoop aangeboden :

Te koop gesteld		Ossen	Koeien	Vaarzen	Kalveren	Stieren	Schapen	Varkens	Stuks vee ter markt gebracht.
VEE									
1899	October	4	147	105	98	6		255	615
	November	44	230	113	185	8	5	228	813
	December	83	165	87	125	8	7	392	867
	Januari	200	180	130	190	9	7	235	951
1900	Februari	332	297	146	148	6	1	227	1157
	Maart	19	222	142	155	15	2	174	729
	April	5	155	115	105	5		340	725
	Mei	21	158	62	144	5	2	127	519
	Juni	12	176	71	122	6		152	539
	Juli	3	191	90	102	4	1	160	551
	Augustus	4	162	68	148	4		127	513
September		124	97	121		3	154	500	
Stuks vee ter marktgebracht.		727	2207	1226	1643	79	26	2571	8479
Middelmatige prijs per stuk.		425	330	275	112	275	21	18	

Op de tweede maandelijksche veemarkten der wintermaanden zijn nog te koop gesteld : 43 ossen, 187 koeien, 128 vaarzen, 3 stieren, 112 kalveren, 3 schapen en 481 jonge varkens.

Paardenmarkten.

Op 8 November 1899 zijn 88 paarden, 115 veulens en 1 hengst te koop gesteld. Deze van 2 februari 1900 telde 2 hengsten, 138 paarden en 112 veulens.

Op beide markten kon men bestatigen dat de verhandeling eenigszins toeneemt.

Prijs van het vleesch.

De gemiddelde prijs van het slachtvleesch bedroeg per kilogram :

Ossenvleesch	fr. 1.75
Koeien	» 1.20
Vaarzen	» 1.50
Kalfs	» 1.90
Stieren	» 1.20
Schapen	» 1.80
Varkens	» 1.20
Paarden	» 1.30

Beplantingen of ontginningen.

Tot hiertoe is nog geene kadastrale herziening geschied der ontgonnen heidegronden, waarover wij in vorig verslag gewaagden.

Veeartsenijdienst.

Deze blijft onveranderd.

Landbouwprijskampen.

Ter gelegenheid van « Buitenkermis » had er in de maand October een algemeene landbouwprijskamp plaats met tentoonstelling van veld- en hofvruchten, vee, landbouwwerktuigen, pluimgedierte, boter- en kaasbereiding, enz.

Het stadsbestuur had eene toelaag van 1000 frank verleend.

Prachtig was de tentoonstelling en de kampstrijd, ingericht onder bescherming der Landbouwmaatschappij van het Noorden « Afdeling Turnhout. »

De heeren Senators en Volksvertegenwoordigers van het Arrondissement. hadden eene milde ondersteuning geschonken.

De heer Frans Stroybant, handelaar, is gekozen tot Secretaris van het gewestelijk landbouwcomiteit, in vervanging van den heer F. Vues, die voor bewezene diensten Eere-secretaris werd uitgeroepen.

TITEL XIV

Mijverheid.

Fabrieken en Trafieken.

Zes en twintig onderzoeken werden gehouden wegens vragen tot oprichten of voortzetten van gevaarlijke, ongezonde of hinderende inrichtingen.

Zij bestaan uit 5 vragen tot oprichten van dynamo-machienen, 2 gazmotors, 2 petrooldebieten, 1 voor een stoomketel en machien.

De overige droegen voornamentlijk op bestaande inrichtingen die vernieuwing vergden, benevens aanvragen voor eene nieuwe steen- en pannenfabriek en eene blauwverwerij.

Handel op het Kanaal.

Tot heden is er nog geen begin gemaakt met de verbreding en de verdieping der vaart.

De heer Emiel Wauters, ontvanger der vaartrechten en brugwachter, is uit ouderdomsredenen tot het pensioen toegelaten en tot heden nog niet vervangen.

Van 1 September 1899 tot zelfden datum 1900, is er door de vaart van Turnhout op Antwerpen vervoerd:

Per ton van 1000 kilogrammen.

Steen van Ryckevorsel, Beersse en Oud-Turnhout	26,744
Pannen, plaveien en figuursteenen	13,972
Potaarde of klei	9,555
Steenkolen van Luik en Tilleur	1,475
Brandhout en mijnhout	466
Steenkolen van Pruisen, Runuff en St. Ghislain	22,544
Zand van Lommel, Moll en Desschel	19,972
Heide en bezemreis van Lommel, Postel en Rethy	16,212
Straatmest, beer van Brussel en Antwerpen	41,214
Kasseien van Dinant en Luik	12,764
Graan, tarwe, rogge, haver en maïs	27,681
Tarwe bloem, van Leuven en Antwerpen	6,124
IJzer, koper, zink, en rails	2,977
Minerai en zink	369
Meubelen en huisraad	29
Verschillende waren (bij beurten).	19,769
Pulpe de betteraves en suikerschuim	894
Hooi en Strooi	53
Bils van trams	169
Marne of klei van Warcourt	261,895
Ruw zout en gerafineerd	279

Sterk water, vitriool en glycerine voor poeder	1,99
Poeder en dynamiet	124
Ciment, gefabriceerd voor Luik en Maestricht	1,961
Noordsch hout en grein voor timmerlieden	5.879
Phosphaat voor landbouw, komende van Luik en Remmy	895
Cimentbuizen van Beersse naar Genenbosch.	376
Cimentbuizen Val Benoit-Luik voor Turnhout.	335
Trass van Luik voor Turnhout	202

Openbare vervoermiddelen.

Een koninklijk besluit van 31 Januari 1900 verklaart de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen vergunninghoudster van den buurtspoorweg Turnhout-Merxplas-Hoogstraeten (grens) met vertakking van Merxplas-Ryckevorsel.

De termijn van uitvoering is vastgesteld op twee jaar en half. Er zal ook maar eene en dezelfde reeks aandeelen bestaan voor de gansche lijn.

Deze nieuwe buurtspoorweg zal aan de dok der vaart verbonden worden.

Het deel Eynhout-Sichem der buurtspoorlijn Turnhout-Moll-Westerloo is in het voorjaar in uitbating gesteld. Onze jaarrent, in dien zijtak bedraagt 204 fr.

Voor de lijn Turnhout-Hoogstraeten met vertakking is zij gesteld op 2579.50 fr.

De vereenigde pogingen der openbare Besturen, gesteund door de heeren Senators en Volksvertegenwoor-

digers, blijven strekken tot het voltrekken der lijn Gheel-Vaart, aan het Kempisch buurtspoorwegennet. Wij hopen dat, trots alle tegenkantingen; toch eindelijk zal gehoor gegeven worden aan den wensch van al de Gemeentebesturen op de lijn Turnhout-Mechelen gelegen, en die hunne afgevaardigden te Gheel hebben vereenigd, om door gezamenlijk werken tot de verwezentlijking te geraken.

Meermaals hebben wij aangedrongen tot verbetering van het verkeer op den Staatsspoorweg, zonder echter tot heden gehoor te zien geven aan de billijke klachten van de Kempische bevolking en derzelver Besturen.

Rechtbank.

Een koninklijk besluit van 7 November 1899 verleende, op zijn verzoek, cervol ontslag uit zijn ambt aan den heer de Fierlant J. J. A. M. Prokureur des Konings bij de Rechtbank van eersten aanleg zitting houdende te Turnhout.

ZEd. is tot het emeritaat toegelaten, en gemachtigd den ecretitel van zijn ambt te voeren.

Bij koninklijke besluiten van 12 December 1899 wordt de heer Boone E. C. C. M., onderzoeksrechter ter stede, tot Prokureur des Konings genoemd te Turnhout, terwijl de heer Vandenhove P. E. J. M. advocaat en kandidaat-notaris te Leuven, tot rechter bij dezelfde Rechtbank werd aangesteld.

Een opvolgend koninklijk besluit van 2 Januari 1900

stelde den heer Vandenhove voor drij jaar als onderzoeksrechter aan.

Vredegerecht.

Zonder verandering.

Koophandel. — Nijverheid.

Het fabrikaat der gekleurde papieren, speelkaarten en kerkboeken blijft de bijzonderste tak onzer plaatselijke nijverheid.

Wij bedrogen ons verleden jaar niet met te schrijven dat er geene vrees was voor schaarschheid der orders; de papiernijverheid beleefde nooit voorspoediger jaar, en het natuurlijk gevolg ervan was winstgevende prijzen en verbetering van het werkloon.

Voor wat meer bijzonder de kaartnijverheid betreft, bestatigde men dat de buitengewone bedrijvigheid die er in de papiernijverheid heerschte, gepaard met de schaarschheid der grondstoffen, de prijzen der papieren op eene ongehoorde wijze, ongeveer dertig ten honderd, deed stijgen:

Vandaar verhooging der kaartprijzen en zoolang mogelijk weerstand der koopers. Dit alles belette echter den fabrikanten niet genoegzame orders te bekomen om vlot te laten arbeiden.

Wij besluiten dat de merkelijke vergrooting der kerkboeknijverheidsinrichtingen het beste bewijs zijn van dezer voortdurenden bloei,

Eene papierfabriek heeft in den loop des jaars hare nijverheid gestaakt.

De werkhuizen zijn tot mattenfabriek heringericht.

In de tijkenatie was bij het begin des jaars veel bedrijvigheid. Midden des zomers kwam er eene merklijke verslapping ten gevolge den grooten opslag der grondstoffen, en deze toestand duurt nog immer voort, tot dusverre dat op dit oogenblik om zoo te zeggen geene zaken worden gedaan.

In de kantennijverheid is er nog altijd veel vraag naar beste en bijzonder fijne artikelen. De werksters zijn in het algemeen die soorten niet genegen, deels omdat zij veel kennis in het vak vergen, deels ook omdat ze niet beter betaald zijn dan sommige anderen die gemakkelijker uitvoerbaar schijnen.

Sedert eenigen tijd schijnt er mindere trek te zijn voor de soort gezegd: « engelsche grond ». Deze kanten waren sedert enkele jaren buitengewoon in gunst gestegen in zoo verre dat de prijs daarvan aanmerkelijke verhooging onderging, hetgeen natuurlijk eene loonsverbetering daarstelde die het begin was van den opslag voor al de andere soorten.

De tabaknijverheid heeft alhier haren gewonen loop gehad.

Alhoewel de sigarennijverheid in het algemeen nog al eene zware crisis onderstond, vermeerderde nog het getal fabrieken, zoo wel in de stad als omstreken, waardoor het werkvolk altoos werk vond en aan goeden loon.

De tabakskerverrijen hebben alhier hunne voorgaande positie goed behouden.

Spijtig is het dat door de bestaande tabakskerverrijen op Hollandsch grondgebied nabij de grens gelegen, er veel gekorven tabak wordt gesmokkeld; waardoor onze fabrikanten gansch hun debiet in het noorden van het arrondissement hebben verloren.

Gelukkig hebben er dit jaar geene werkstakingen in onze nijverheden plaats gehad.

De papier- en kaartstoomfabriek « Biermans Leonard » vierde op 18 Juni haar vijf en twintig jarig bestaan. Te dier gelegenheid hadden er eene reeks private feestelijkheden plaats en werden de volgende eere teekens door Zijne Majesteit toegekend :

Bijzondere decoratie van onderlingen bijstand van 2^e klas aan den heer Van den Bosch, H. Bestuurder, insteller en voorzitter der kas van onderlingen bijstand.

Nijverheidseere teekens van 2^e klas aan de werklieden :

Arduwie Joseph, meester gast papierbewerker :

Broeckx Andreas, steendrukker.

Schoeters J. L. verzender.

Bauweraerts J. Fr. papierbewerker.

Maes J. B. Al. werktuigmaker

Roevens G. J. meestergast.

Buiten dien zijn bij koninklijk besluit van 18 Juli 1900 nog de volgende nijverheidseere teekens van 2^e klas verkregen :

Devolder W. E. boeckbinder.

Dilis J. B. A., meestergast-tijkwerker.

Geenen C. J., kleermaker.

Lenders J. W. papierglanzer.

Vande Peer P. K., boeckbinder.

Van Gorp W., slotmaker.

Vanzummeren P., tijkwerker.

Wilboorts J. F., slotmaker.

De heer P. Vues, Stadsarchivarius, verzamelde eenige geschiedkundige bijdragen die wij laten volgen.

Wij blijven, vooral wat Stadsbelangen betreft, op uwe bereidwillige medewerking rekenen.

In openbare zitting des Gemeenteraads te Turnhout, den 1 October 1900

Ter ordonnantie :

De Secretaris,

H. PEETERS.

De Burgemeester,

V. VAN HAL.

GESCHIEDKUNDIGE BIJDRAGEN

UIT DE

Archieven van Turnhout

1600.

Afzetting van Jacques Despomereaux als schout van Turnhout.

In de Saecken geport ende hangende in den Rade van onse Genadige Heeren en de Princen Albert en Isabel Clara Eugenia Infante van Spaengnien, Aertshertoghe van Oistenryck, hertoghe van Burgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limburgh, grave van Habsburgh, van Vlaenderen, van Arthois; Geordineert in deesen heeren Lande ende Hertochdomme van Brabant, tusschen die Procureur generael in Brabant nomine officii impetrant, ter eenre; Jacques Despomereaux Schouteth der vryheyte ende Lande van Turnhout gedaegden ter andere zyde: Gesien ende gevisiteert wel ende int. Lange in den voirss. Rade van Brabant, dopene brieven des voirss: impetrantes, Acten van den voirss. Rade, Schriftueren van feijten der voirss. partyen, Thoon dyer volgende, gedaen en genomen, metten stucken ende munimenten daerby gevueght, ende op al wel ende rype-lyck geleth met oock geconsidereert tgene de sine in des en behoirde te considereren. Die Aertshertogen onse genadige Heeren en Princen als Hertogen van Brabant, midts den excussen in den processe bevonden, deporteren den voirss. gedaegden van het officie van Schouteth des Landts en vryheyte van Turnhout, condemneren den selven geheel in de costen van den processe ter taxatie en moderatie van den voirss. Rade. Aldus gedaen ende soe vugtgesproken binnen der stadt van Brus-

sele, den lesten dach der maent van Juni int jaer ons Heere Duysent zes hondert, onderteckent Wytfliet.

Geollationneert tegens zyn originele van dendate, en geteckent als boven, is dese copie daarmede bevonden concorderende, by my openbaer notaris by den Rade van Brabant geadmitteert. (geteckend) Domitian Le Jong nots.

Overgaaf van het Schouten Ambt van Turnhout.

Compareerden voor my Gileyn Vander Meulen openbaer notaris by den souverainen Rade, geordonneert in Brabant geadmitteert, ende in de presentie van de getuygen naergenoempt Sieur Francisco de Clerc, archier van den lyve van Synder Genade den Herloge van Brabant, ter eenre; Ende Jan Gevaerts Claesse (Claessone) Schepenen der vryheyte van Turnhout; ende meester Jan Gevaerts Huybrechtsse (Huybrechtssone) secretaris der selver vryheyte, als last hebbende soo sy vercleirden, ende hen sterckmaeckende voor de geheele vryheyte ende Landen van Turnhout voorss., ter andere zyden; Ende hebben in dier qualiteyt, die voorschreven partyen gesamender handt aengegaen, gesloten ende gepasseert, seker overcomen en contract, dat de voorss. sieur Francisco de Clerc heeft geresigneert en gecedeert, gelyck hy resigneert, cedeert ende transporteert bij desen, aen de voorss. tweede comparanten the ontfander in den naem ende tot behoef van heer ende meester Henrick Vander Clusen heer van Dommele, ende Casteleyn van Turnhout Alzulcken Staet ende officie van Schouteth der selver vryheyte ende Landen van Turnhout, met zyn toebehoirten, alle de rechten, actien ende gedeelten van Keuren ende breucken, hem resignant alreede verschenen, ende competerende, mette vruchten, Baten, prouffytten ende Emolumenten, totte voorss. officie staende, zoo ende in zulcker vuege als den voorgaende Francisca de Clerc opten dry en twintigsten dag der maent van Julio lestleden, wy henne hoogheden voorss. officie is gegundt ende effecture is gegeven, naer den blycken ende by zeker patentedaerop geexpedieert in parcquemente wesede van voors. dathe besgelt metten geheele van henne voors. hoogheden in rooden wassé, ende ondergeteekent Berthem, metter laste van Eede in dorso der selver patente op ten XXIX der selver maent July oock geschreven staende, ende oock ondergeteekent by den voorss. Secretario respectie gebleken: In recompense vande welcke, ende voor een gratuuteyt oft beleefftheydt, die voors. tweede comparanten vuyte naem van de voors. heer ende meester Hendrick Vander Clusen hebben

geloeft ende geloven by dese elck een voeral ende als principaal verobligerende aen den voors. Sieur Francisco Leclercg oft zyne naercomelingen op te legghen ende te betaelen de somme van vyff en twintich hondert Rinsguldens, tot twintich stuyvers Brabants elcken gulden gerekent, ende dat binnen zesse weken naestcomende, Bynnen welcken tyde de voorn. Francisco Leclercg, insgelycx geloeft dese tegenwoirdige resignatie te doen lauderen ende approberen, ten hove daer 't sal moeten geschieden, tot zyn particuliere coste, behoudelyk ende vuyt genomen tgene dat men gewoonelyck is te geven voer expeditie en depesche van de Commissie, voer alle dwelck die voors. partyen contrahenten in handen myns notaris, tselve wettelyck stipulerende, tot behoef de gheens oft der gheene dyen nu oft naemaels enichsints zoude moegen aengaen, hebben verbonden ende verobligeert, gelyck zy verbinden ende verobligeren by desen henne persoonen en alle henne goederen vercregen ende te vercrygene, gelovende malcauderen van alles Waerschaps renuncierende ter wedersyde tot meerder versekerhey van elckanderen van alle exceptien, cavillatien, subterfugien ende alle andere remedien van recht desen contrarierende ende besondere der rechten, seggende generale renontiatie, sonder voorgaende speciale nyet te valideren, Begeirende hen hier aff by my notaris gemacckt ende geleverd te worden oopenbaer instrument een oft meer in behoerlycken formen, Aldus gedaen ende gepasseert bynnen deser Stadt van Brusselle op ten vierden dach der maect van September anno Sestienhondert, Ter presentie van de eersame persoonen Andries Teheulx en Willem Coevoets als getuygen hier over geroepen ende gebeden.

Et me notario quod attestor requisitus (get.) G. Vander Meulen, nots. publ. 1600.

6 99-1701.

Reeckeninghe Bewys ende reliqua diewelcke midts desen voor Myne Eerweerdighe Heeren die Schouteth. Rentmeester, Schepenen ende Gesworenen, gecominiteerde ende andere Ingesetenen binnen dese Stadt ende Vryhey van Turnhout, doende ende overgevend is Antonius Voets, ende dat in der qualiteyt als Borgemeester deser voorschreven Stadt ende Vryhey; ende dat van der handelighen, Administratie ende bewint, dewelcke den voorschreven rendant inde gemelde qualiteyt, over der Stadt ende Vryheys innecomen heeft gehadt, mede raeckende ende concernerende, de penninghen geprocedeert over de reele ende last ofte commer beden omme geslaeghen ende afgeseth tot

laste der innegesetenen alhyer, ende derselver landeryen als andersints binnen dese stadt woonende ende geleghen midtsgaders over de twintichste penningen geduerende de voorgenoemde Administratie bij De Edele Heeren die Staeten van den Hertochdomme van Brabant geacordeert, gevallen ende afgeseth, omme met deselve penninghen te voorkomen ende te betaelen soo wel de ordinarische Con : beden, alsmede de extraordinarische subsidien by de voorschreven H. H. Staeten van Brabant, tot behoef van Syne Con : Mat als Hertoghe van Brabant geacordeert, midtsgaders de daegelycxen lasten deselve Stad ende Vryhey daegelycx overcomende ende dat alles voor ende gedurende den tyt ende termyne van twee jaren, innegegaan ende begonst. respectieve St Jansmisse sesthien hondert negen en negentig, in den midden Somer, ende expirerende op gelycken termyne seventhien hondert ende een; alles inder voeghen en manieren hyer naer volgende, stellende des volghens den titel van

Ontfanck.

In den Iersten Staet te weten dat by UE. uit aenvanghen van het voorschreven Ampt tot assistentie des rendants by UE. syn aengesteld twelf collecteurs, Innende ende obbeurende alle Conincx ende lastbeden over de goederen ende bedryven ghedurende den gemelden twee jarighen dienst syn affgeseth : welcke namentlyck syn : Martinus Van Cauteren over de Herenthalsstraet ; Daniel Canters, over de Gasthuysstraet : Michiel Kinniet over de Potterstraet, en welcken Boeck Wouter De Wilde voor denselven heeft gecollecteert ; Jan Saeldien over d'Otterstraet ; Jan Quiryne over Oud Turnhout ; Peeter Cleymans (Anthonissone) over Ooghsthoven ; Jan Joos Nys, over de Darisdonck, Peeter Gevaerts Brusselers over 't Schorvoirt ; Jacob van Devliet over Severdoncq ; Adriaen Heyns over Papenbruggen. Loockeren ende Stoockt ; Adriaen Haecx over de Heysyde ende Wouter Janssen over Roy ende Schoonbroeck.

Dan alsoo door de daegelycxen ondervindinghe syn ontdeckt de inconvenienten dye ondertusschen quamen te gerysen ende te resulteren wat soo eene generale sommatie van de voors. collecteurs boeken, waer in soo daer enich erreur wierde bevonden men niet lichtelyck conde ondervinden werden, aen welcke collecteurs boeken 't selve soude hebben gedependeert, ende meer andere redenen die UE, hebben gemoneert aen den Secretaris deser Stadt ende Vryhey ende de volgende Rendanten te gelasten by Appostille staende fo 4° recto, Inde

reekeninghe van wylen Symon Vueghs, gewesene Borgemeester omme uit toccomende de gemelde collecteurs boecken by separaten item ja Reekeninghe te stellen.

Soo stelt den vs. Rendant voor ontfanck jers den collecteursboek van Martinus Van Cauterer, collecteur over de Herenthalsstraet, bij geswoore Bedezetters gemaect bedragende . . . 3113 gl. 3 1/2 st.

Ende alsoo Myne Heeren die schepenen ende geswoorenen deser stadt ende Vryheyt van Turnhout hadden geordonneert tot verhael der Gemeeynte lasten omme geslaeghen ende afgeseth geweest ses ent seventich ommeslaegen ter saken van de bedryven ofte apparent gewin, dyc welcke de ingesetenen ende inwoonders deser stadt en Vryheyt van Turnhout syn doende ten opsichte van hunne coopmanschappen, neeringhen ende bestialen, monterende ieder commer ofte bede blyckens calculatie vyfthien gulden ende sesse stuyvers, soo bedraeghen de ses entseventich ommeslaeghen over de geseyde lastbeden. 1.192 gl. 16 st.

Den collecteursboek van Daniel Canters, bedraecht voor iedere bede 116 gl. 12 st. monteerende alsoo over 31 beden ter somme van . . . 3.614 gl. 12 st.

Den selven bedraecht alnoch in iederen omslagh 17 gl. 1 st. komt dus voor gemelde ses entseventich ommeslaeghen 1.295 gl. 16 st.

Den collecteursboek van Michiel Kinniet welcken boeck collecterende is Wouter De Wilde bedraecht in iedere reele bede 183 gl. 17 st. 7 duyten, monter ende alsoo over gemelde 31 ommeslaeghen ter somme van 5.700 gl. 14 st. 1 duynt.

Denselven bedraecht alnoch voor ieder last ofte bedryff bede eene som van 21 gl. 3 st. dus voor 76 ommeslaeghen 1.607 gl. 3 st.

Den collecteursboek van Jan Saldieu over de Otterstraet bedraecht voor iedere reele bede 187 gl. 3 st. monteerende alsoo voor de 31 ommeslaeghen 5.801 gl. 13 st.

Denselven bedraecht alnoch voor iedere lastbede 20 gl. 1 st. comt over de voors. 76 ommeslaeghen 1.523 gl. 16 st.

Den collecteurs boeck van Peeter Cleymans collecteur over Ooghsthoven 4.325 gl. 15 st. 1 oort.

Denselven bedraecht voor ieder bedryff bede 11 gl. 15 st. dus voor 76 ommeslaeghen. 893 gl.

Den collecteurs boeck van Jan Quiryne collecteur over Oud Turnhout bedraecht in iedere bede over de erfgoederen 93 bl. 9 st. 1 oort dus over de 31 beden. 2.897 gl. 6 st. 1 bl.

Denselven bedraecht alnoch voor ieder commer ofte last bede 11 gl. 1 st. dus over de voors. 76 ommeslaeghen 839 gl. 10 st.

Den collecteursboek van Jan Joos Nys collecteur over de Darisdonccq monteert in ieder bede over de erfgoederen ter somme van 27 gl. 3 st. 1/2 blancq dus over een en dertigh beden 2.392 gl. 4 st. 5 duynt.

Denselven bedraecht alnoch voorieder lastbede 8 gl. 5 st. makende voor 76 commer ofte neeringhs beden 627 gl.

Den collecteursboek van Peeter Gevaerts Brusselseers collecteur over het schorvoirt monteert in iedere bede voor de erfgoederen 59 gl. 16 st. is voor gemelde 31 ommeslaeghen 1.853 gl. 16 st.

Denselven monteert alnoch voor iedere lastbede 6 gl. 5 1/2 st. dus voor 76 ommeslaeghen 576 gl. 18 st.

Den collecteursboek van Jacob Vandevliet collecteur over Severdoncq monteert voor ieder reeel bede over de erfgoederen 110 gl. 9 st. 1 duynt. dus voor de 31 ommeslaeghen. 3.424 gl. 2 st. 7 duynt.

Denselven bedraecht alnoch voor iedere bedryff bede 7 gl. 15 1/2 st. is voor 66 ommeslaeghen. 519 gl. 18 st.

Den collecteursboek van Adriaen Heyns collecteur over Papenbruggen Loockeren en Stockt bedraecht voor ieder bede over de erfgoederen 84 gl. 8 st. monterende alsoo voor 31 beden ter somme van 2.616 gl. 8 st.

Ende voor iedere lastbede 6 gl. 19 st. vervolgens bedraeghen de gemelde 76 lastbeden 528 gl. 4 st.

Den collecteursboek van Adriaen Haecx collecteur over de Heysyde bedraecht voor iedere bede over de erfgoederen 89 gl. 10 st. 3 duyten monteerende alsoo voor 31 ommeslaeghen 2775 gl. 1 st. 5 duynt.

Ende voor ieder bedrijf bede 8 gl. 3 st. soo komen
de 76 ommeslaeghen te montereren ter somme van. 619 gl. 8 st.

Den collecteurs boeck van Wouter Janssen collec-
teur over Roy ende Schoonbroeck monteert in
erfgoed beden 4.093 gl. 18 st. 1 bl.

En voorieder bedryf bede 11 gl. 6 st. dus voor
76 ommeslaegen de som van 858 gl. 16 st.

De tafel van den H. Geest (het Armbestuur) was alleen ontslagen van
de ordinarisse ende extraordinarisse beden.

Ontvangen over de verpachting van weghgelt, uyttvoeren van steen-
werck, van de Coren ende Calckmaethe, midtsgaders van de solde-
ringhe, gedurende de voormelde twee jaren van syn administratie de
som van. 1.199 gl. 19 st.

Ontvangen over pooter recht 56 gl.

Ieder vreemdeling welken in Turnhout kwam wonen moest aan deze
gemeente een recht betalen van 8 gl. behoudens nog 4 gl. ten behoeve
van Z. M. van Groot Brittangnien als Baron van Turnhout.

Ontvangen van verkocht land, gelegen te Lokeren aan Niclaes Ael-
brechts de som van 36 gl.

Ontvangen over den bedryve ofte apparent gewin
dese voors. Vryheyte competerende over de
Thienden van de heeren van den cappitule
van Ste Pecters alhyer 366 gl. 9 st.

Ontvangen zoo van den Meirgoiren Chyns en an-
dere dese stadt ende vryheyte jarelycx inneco-
mende, ende dat voor de 2 gemelde jaren 106 gl. 13 1/2 st.

Ontfanck van het Schuttershof : ingevolge Ac-
coorde tusschen de heeren schepenen ende
gesworens deser Stadt ende vryheyte Turnhout
ter euré ende die Hooftmannen, Dekens, midts
gaeders de gemeyne Guldebroeders respectief
van de Gulden van Sint Joris ende Sinte Sebas-
tiaan binnen dese voors. vryheyte ter andere
syde : voor de 2 gemelde jaren 24 gl.

Ontfanck van de XX penninghen, erfgoederen
en Landeryen, aandeel door de heeren van
Champtrain, idem over hunne hoeve te Oud
Turnhout, over de thienden verschuldigd door
Schoonbroeck en Rethy ; den Begghynhone deser
stadt, het aandeel in de XX penninghen door

het Godshuys van Corsendonck ; item te betalen
door de Windmolens ; item door het Godshuys
van Tonger loo voor goederen gelegen te Schoon-
broeck en Severdonck, item door het Gasthuys
deser vryheyte, de totale som van 58.275 bl. 1 st.

Vuytgeve tegens den voors. Ontfanck.

Betaeld ten comptoire van d'heere Raet ende
Rentmeester van Parys binnen Antwerpen tot
voldoeninghe van de Coninex beden blyckens
verscheyde quittantien 4.597 gl. 8 st.

Ten voorschreven comptoire betaeld voor Sync
Conincklycke Majesteit toegestaen ende geac-
cordeert seker extra ordinarisse secours toeges-
taen door die Staeten van Brabant, aen Sync
Conincklycke Majesteit alsmede voor zyn aan-
deel in de XX penningen. 19.356 gl. 16 st.

Anderen Vuytgeef gedaen aen de comptoir boden,
soo over het brengen van de Tauxen der Beden,
alsgedaene sommatien en andersints de som van 14 gl. 12 st.

Anderen Vuytgeve aen Vorsters, Dienaers, doctor
chirurgyn, Thorenwachter, vroede Vrouwen
ende andere gegageerde persoonen. ende tgeene
daer aen cleeft.

Jerst rakeade deser vryheyts doctor.

Betaeld aen d'heere doctor Govaerts eene som van 60 gl.

Over een jaer gagie ter saecken van het visiteren
der Arme Siecken deser Gemeynthe.

Item soo heeft denselven alnoch betaeld aen An-
thonie Stercx chirurgyn deser vryheyte in voldoe-
ninge van een jaer gagie de som van 30 gl.

Den voors. rendant heeft alnoch betaeld aen den
Eerw. heer Prior van Corsendoucq de som van 300 gl.

Voor 2 jaeren gagie voor het geven der latynsche
schoolen.

Item aen Anthonie Heylen Schoolmeester tot
Schoonbroeck om de Jonckheyte te instrueren in
het lezen ende schryven een jaer gagie bedra-
gende de som van 20 gl.

Item aen Elisabeth Keysers, wyse oft vroede vrouwe, voor een jaer gagie de som van	30 gl.
Item aen Maria Schoenmaekers, wyse oft vroede vrouwe, voor een jaer gagie de som van	30 gl.
Item aen Maria Van Hemelryck, wyse oft vroede vrouwe voor een jaer gagie de som van	30 gl.
Item betaeld voor het opwinden der horlogie te Oud Turnhout, aan Paulus Adamus Verhoeven, voor een jaer gagie de som van	30 gl.
Aen Bode deser vryhey, betaeld voor een jaer gagie	35 gl.
Aen den Visitateur der Brouweryen Francus Ver- meulen betaeld voor een jaer gagie	142 gl.
Raeckende de negenuren clocke :	
Betaeld aen de wed. Mattheus Van Tongerlo een jaer gagie vervallende Sint Jan 1700. voor het luyden der negen uren clocke	24 gl.
Raeckende de dienars deser vryhey :	
Betaeld aen Niclaes Fyen Dienaer deser vryhey voor een jaer gagie de som van	48 gl.
Aen Jacob Thys dienaar deser vryhey voor een jaer gagie	48 gl.
Aen Sébastiaen Vanderstricht dienaar dezer Vry- hey een jaer gagier	48 gl.
Aen de dry voornoemde betaeld over het waken by de groote clocke	7 gl. 4 st.
Vuytgeve gedaen soo aen vacatien, salarissen, schryfloonen, verteringen, gegeven bier, gede- bourseerde penningen als andersints, blykens verscheyde ordonnantien van schepen; ende is als volgt :	
Aen d'heere secretaris Proost over levering van een bedde op 't hoff de somme van	13 gl. 16 st.
Aen Clara Gyonnicus over geleverde collecteurs boecken	9 gl. 10 st.
Aen twaelf Bede zettters dezer Vryhey voer jour- neen en besoignen gedaen in het maeken der bedeboecken	364 gl. 16 st.
Aen voors. heer secretaris betaeld voer het schryven van twaelf collecteursboeken met de	

akten van executabel, mitsgaeders voor het maecken der titels in den voors. Borgemeesters- boeck	20 gl. 4 st.
Aen den luytenant van d'heere Drossard van Bra- bant in recommendatie van dese Gemeynthe	24 gl.
Aen Egidius Stuyck over verscheyde verteringen 't Synen huysede eene som van	15 gl. 4 st.
Aen den vorster deser Vryhey voor het houden der gevangenen als andersints	19 gl. 6 st.
Aen den heer Raet. ende Rentmeester Pauly in mindermissie van de quothede deser vryhey in eene repartitie over hetgene denselven heere was gepasseert in de quartiers rekeninge	125 gl.
Aen Cornelis Van Walderen over verscheyde ver- teringen 't synen huysede gedaen door eenige van d'heere van Agras	20 gl. 10 st.
Aen de Eerw. moeder van den Gasthuysede alhier over den dienst en het houden van verscheyde arme sieckemenschen	60 gl.
Aen Wouter Verhoeven voor geleverde Zelen tot het oprichten van theater om spel te spelen	6 gl. 8 st.
Aen de Keurmeesters deser Vryhey voor het visi- teren en yken deser Vryheys Coremathen	9 gl.
Aen een der kinderen van Jan Bacx over het geene haer was toegevoegd tot subsistentie	3 gl.
Aen Guiliam Van Trooy voor het mede omgaen en zegelen der Lakens en stoffen, ingevolge Syne Majesteyts placaet	3 gl.
Aen d'heere onderpastoor om by hem te worden uijtgergekt aen sekere arme vrouwe aen schepe- nen voors. bekend tot haere subsistentie	5 gl.
Aen d'heere Vanden Broeck Raet pensionaeris van die heeren Staeten van Brabant, voor het jaerlijcx honorair verschenen nieuwjaer 1700.	50 gl.
Aen sieur Gérard Luijcx over verscheijde vers- chotten bij hem in dienste deser gemeijnte gedaen	239 gl. 14 st.
Aen Symon Ovenmakers voor een half jaer mond- kosten en onderhoud van Anna Maes	24 gl.
Aen de wed. Cornelis Schrijvers over een vier-	

dendeel wijn, geleverd aen den heere Plebaen deser vrijheijt	11 gl.
Aen Jan Ooms poulier voor twee koppelen Capuijnen geleverd aan den Procureur de Hulder binnen Brussel voor de ordinaire recogniitie deser vrijheijt, voor de Hoogtijden van Paesschen en Sinxen	6 gl.
Aen de heere hooft schouteth alhier bij moderatie in voldoeninghe van zijne specificathie de Anno 1699	270 gl.
Aen Jan Macs vaeder in het Armhuijs alhier, hem comende over het houden van menigvuldighē arme kinderen, einds die uijt het inneconen van den voors. Armhuijse niet en konnen worden onderhouden	50 gl.
Aen Jacobus Mertens, Vorster deser vrijheijt, over het houden der gevangenen van Govaert Hendricx en Nicolaes Baems	56 gl.
Aen de huysvrouw van Guiliam Herrij over geleverden wijn, door orde van Schepenen geleverd, soo aen de Eerw. Paters Mindēbroeders, de heere Plebaeu als andersuits	41 gl.
Aen de weduwe Jacobus Claessens overgelevert Diesters bier aan de Gilde van St-Sebastaen, ten tijde den Ceurprins van Beijeren alhier is innegehaelt	4 gl. 1 st.
Aen Jan Ooms poulier over twee koppelen capucijnen geleverd ten dienste deser gemeijnte aen den Procureur de Hulder voor d'ordinaire recogniitie van de Hooghtyden van Alderheiligen en Kersmisse pro anno 1700	6 gl.
Aen 'd heeren Schauteth, Schepenen en gezworenen deser vrijheijt, hen 't saemen comende over journees, vacatien einde Besoignen gedaen in diernste deser gemeijnte	214 gl. 16 st.
Aend d' heere Secretaris eude Bedeseltter deser vrijheijt hun comende over hunne vacatien en de Besoignen gedaen in het vernieuwen van den bedenboek over Outturnhout	220 gl. 10 st.
Aen Joos Claes over geleverd brood mitsgaeders over eenen lanterne, ten dienste deser gemeente	18 gl. 17 st.

Aen Mattheuse Ooms insgelijcx gewesene Borge-meester deser vrijheijt heim comende inmindernissen van de slothe sijnder gedaene Borge-meesters rekeninghe de som van	858 gl. 15 st.
Aen Frans Huijbrechts alnoch betaalt voor het rooven van tien jonge wolffen	30 gl.
Aen Adraen Vandijck voor geleverde blocken aen de kinderen van den Armhuijse alhier sedert 15 Meert 1699 tot 3 Majj 1700	13 gl. 2 st.
Aen d'heere Hooftschouteth deser Vrijheijt de quoth deser vrijheijt in de quartiers rekeninghe van den jaere 1699 mitsgaeders voor het honorarium aen d'heere Raet Pensionaris Van den Broek en Sijnen knecht	391 gl. 18 st. 1 oort.
Aen den notaris Cremers over vacatien en Salarissen in dienste van deze Gemeente gedaen naer Postel, Rethije Raevens, nopende de paelen	7 gl. 7 st.
Aen Jan Verhemeldoncq voor thien daegen onderhout van het kint alhier aen het Gasthuys gevonden	1 gl. 10 st.
Aen den heere Hooftschouth wegens verschotten in 's Gravenhage voordacte van vernieuwinge oft veranderinge van de Magistraet alhier pro Anno 1700 de som van	25 gl.
Aen Jan Cuijlaerts over geleverd Diestersbier in het veranderen van het Magistraet gedronken	6 gl. 10 st.
Aen Maria Moijdens voor afstand van grond met het maken van den Nieuwen dijk	9 gl.
Aen Peeter Van Eijnde voor een geleverde tijd aen den adjudant van d' heere quartier meester generael; en Keerssen ten dienste van de wacht.	18 gl. 10 st.
Aen Hendrick Ooms geleverde capuijnen en kieken tot tractement van sijne Hooghheid den Heere Biscop van Antwerpen in Juli 1700	14 gl. 6 st.
Aen Jan Van Gorp. voor geleverd bier, aen de Gilde van Suit Sebastiaen ten tijde van de inhaling van zijne Hooghheid den Bisschop van Antwerpen de som van	6 gl.
Aen Martina Dooms Beggijntje voor levering van 53 1/2 lijwaet ten dienste deser gemeijnte gele-	

verten vereert aen d' heere Raet Fribergen uit rccommandatie van dese gemeijnte	93 gl. 12 st.
Aen Jan Van Venne voor afgestaene erffve voor het verbreden. der straect aan den Nadorst	36 st.
Aen Guillaum Diels voor geleverd bier aan de Gilde alhier ten tijde sijne Hoogweerligheijt den heer Bischof van Antwerpen alhier er wierde ingehaeld	7 gl. 10 st.
Aen den eerw. heer De Vrijter Rector scholarum voor gedaene verschotten te Antwerpen voor aenkoop van prijzen voor de studenten	45 gl. 15 st.
Aen Laurentius Van Noort voor gedaene leveringen voor het afslaan van het huijsken warinne de Clocke moest worden geformeert	27 gl.
Aen Michel Quinette voor levering van groote siften ten dienste van den klokgieter	1 gl. 10 st.
Aen de Gilde van Rethorica met de uitstelling van onsen nieuwen Coninck Philippus den V betaelt aen Anthoni Driesen voor geleverd bier de som van	3 gl. 12 st.
Aen Sebastiaen Govers, Koster van Sint Peeterskerke alhier hem toegevoeght voor den instel van van het luiden over de dood van den Coninck van Spagnien	6. gl.
Aen Jacobus Mertens voster deser vrijheijt, voor het sluijten en outs luyten aan de gevanckenisse waerinne Co., D. heeft geseten de som van	12 gl.
Aen Jan Cuijlaerts over geleverd bier soo voor de Gilde van Rethorica als voor de werkluy die aen de Clocke hebben geholpen.	14 gl. 3 st.
Aen François Booijgaerts voor het schilderen der schenen gediend hebbende voor den Theater.	29 gl. 16 st.
Aen den Eerw. Pater Ydens, voor Prijs en inde cathecismus goet, aen de kinderen deser vrijheijt uitgerijckt	25 gl.
Aen Anthoni Willems met zijnen knecht in het hermaken van den clepel mitsgaeders overgeleverd bier aan de Gilde van Sint Sebastiaen in de viering over den Coninck van Spagnien	35 gl. 6 st.

Aen Adriaen Peeters over het wegen van de Clockspijs	5 gl.
Aen Martines Gevers voor verschijde debvoiren door hem gedaen in het maecken van deser vrijheijts straecten	7 gl.
Aan Peeter Van Eijnde voor geleverd puijer, zoo aan de jongesellen op Kermisdach, als de Gilden op dese dach van de vieringhe van onzen nieuwen Coninck Philippus den V als andersints	43 gl. 5 st.
Aen Frederick Dergent wegens geleverd ruet aan aan den Clockgieter	6 gl. 13 st.
Betaeld de quote in eene repartitie van 1150 gl. over het quartier omgeslagen tot becostinghe van Pijpegalen, Hacken, Houweelen en andere instrumenten door het quartier te leveren ingevolge ordre van Sijne Excellentie van date 9 April 1700 : bedragende	344 gl. 10 st.
Aen Matthias Neskens voor het schilderen van het wapen van den nieuwen Coninck van Spagnien	22 gl.
Aen Melchior Vueghs wegens verschotten en vacatien te Grobbendonck, in het besorgen ende te doen brengen der Kasseijsteenen; die aldaer voor dese vrijheijt waeren liggende	86 gl.
Aen de Werklieden die den nieuwen dijk hebben helpen maeken, voor eene ton bier geleverd door Jan Dierckx	6 gl. 15 st.
Aen de gilde broeders voor het schieten en vieren op den dach van de huldiginghe van onsen Coninck als Hertog van Brabant	3 gl. 12 st.
Aen de Gilde van Rethorica voor hunne moeijte, oncosten en de verlet, als deselve hebben gedaen in het leeren en de vertoonen van seker commediestuk, mits gaeders over de hure der kleederen tot hetzelfde dienende, alhier publiekelijck op de merkt gepresenteert en verthoont op den 23 en 25 Augustij 1700, geweest zijnde den tweeden en den vierden Kermisdach	96. gl.
Buiten en behalve voormelde, zijn er nog verschide andere betaald voor onderhoud van zieken in het Gasthuis alhier en bij ingezetenen — wegens geven van aalmoesen en	

huishuren — voor geleverde kleederen en granen aan den Armen — onderhoud van kinderen bij ingezetenen — verschillende verschotten gedaan bij de inhaling van Zijne Hoogheid den Bisschop van Antwerpen — geleverde wijnen — Proceskosten en vacatien aan den Pensionnaris Van den Broeck te Brussel — Leveringen van capuijnen van den heer Procureur De Hulder en andere voor gedane werkzaamheden door Schouth, Schepenen, Secretaris en gezworenen en meer andere bedragende deze uitgaaf samen 9985 gl. 6 st.

Vuytgeve gedaen aan Bedeloon, kervrachten als andersints.

Aen den heer hoofdschouth deser vrijheijt in voldoenighe van de quothe in eene rekeninghe over het quartier ommege slaegen tot betaelinghe van eenige kervrachten, leveringhe van schepen en fouragie, gedaen en geleden bij verscheijde Dorpen, bedragende 375 gl. 18 st.

Aen denselven, voor aendeel in differente onkosten en logementen 201 gl. 12 st.

Aan denselven, voor aendeel deser vrijheijt en Lande met die van Arendoncq, Weelde enz. geresolveert te betaelen over het instrueren van Maria Verbeeck alsmede over het excecueren derselve te Poppel, geexcuteert mette coorde bedragende 133 gl. 9 st.

Aan Servaes Verbceck voor gewerkt te hebben met sijnen zoon en dienaar aen het repareren van den steenweg deser Gemeente 46 gl. 6 st.

Aen Andries Pauwels voor onderhoud der Lampen en Brandspuit deser Gemeente 14 gl. 11 st.

Aendeel in de qhote over de Provincie van Brabant ommege slaeghen tot betaelinghe der onkosten geresen ten tijde van het campement gelegen hebbende langs de vaart bij Brussel 239 gl. 8 st.

Aen Peeter Jansen voor gewerkt te hebben in het Grootenhoutsbosch aen den boom, ons by Syne Majestejt toegestaan tot het maecken van eene clockassche 1 gl.

Aen Guilliam Van Schaluynen en andere voor het uytdoen en destrueren der nesten van de Cray in de Warande alhier. 6 gl. 5 st.

Aen Michiel Ooms voor het verjaegen en schieten van eenige Crayen betaeld 1 gl. 14 st.

Aen Jacob Van Eynde voor levering van 3 groote eemers met eene cuyp geleverd op 2 Juny 1700 aen den Clockgieter. 2 gl. 7 st.

Aen d'heer Van Kessel voor levering van 10; Esseche boomen gehaelt op desselfs erve te Wecheldersande ende geplamt op den nieuwen dyk. 1 gl. 9 st.

Aen Jan Peeters voor verschot en vrachtloon van 2050 pond koper en 465 pond Ten gedient hebbende tot het hergieten van de groote clocke, betaeld. 54 gl.

Aan Willem Knaepkens over eene reyse met syn peert gedaen met het canon van het regiment curassiers naer de stadt Weert. 8 gl.

In deze uitgaaf zyn alnog begrepen het aandeel in verschillende belastingen — repareren van steenweg en straten — menigvuldige karvrachten — Bedeloonen — Arbeidslooenen — repareren der glazen — onkosten der schepen en karren in het veranderen der garnisoenen in Mei 1700 — levering van doods-kisten voor arme menschen — reparatie aan brandeemers — levering van leem en zavel — reparatie aan Stadshorlogie — Betaling aan Pioniers en wagens — bedragende met de voorgaande 8,733 gl. 2 st.

Alsnog betaeld aad de Pioniers die gewerkt hebben aan de Linie omtrent Antwerpen, karvrachten als andersints 4,183 gl. 15 st.

Vuytgeve door den rendant betaelt wegens verscheide interesten, staende tot laste van dese gemeynte alsoo men deselve mits de gedurige en continuele troubeley van orlogen niet en heeft konnen redimeren ofte afquyten soo worden deselve oversulcx alhier gestelt en beloopen ter somme van 5,115 gl. 1 st.

Vuytgeve rakende des rendants Collecteur over de erreurs ende faulten in hunne Collecteurs boecken bevonden 553 gl. 1 st.

Er komt den rendant gedurende sijne twee jae-

rigen dienst ende bedieninghe seeker extra-ordinaris secours voor door hem verschotene penningen en 'coopmanschappen daertoe gebruikt 950 gl.

Aen den heer Secretaris deser Stadt ende vrijheijt voor sijne gagie als ordinaris voor het schrijven der ordonnantien, brieven als andersints jaerlijks eene som van 25 gl. dus voor de twee jaeren 50 gl.

Aen denselven voor levering van eenige riemen papier 25 gl.

Aen staet te weken dat alle Borgemeesters deser Stadt ende vrijheijt als ordinaris blijkens voorgaende rekeningen wort toegevoegt eens eene som van 5 gulden voor ieder honderd gulden dat de collecteurs hebben ontvangen, en de acu den voors. rendant overgeteld, dat denselven rendant gehouden is aan de voors. collecteurs te laeten genieten de som van 3 gl. 10 st. per cent. de guldelen boni oft ontfanck bijden rendant opgebeurt ende ingevordert monteert 53,632 gl. 10 st. een oirt. soo komt de gemelde gagie daarover te belooopen 2.682 gl 8 st.

De geheele uitgaaf van administratiekosten was 3.007 gl. 15 st.

Somme totalis van uitgaef bedraegt ter somme van 59 617 gl. 16 st. 3/4

Den onfanck was 58.275 gl. 1 st.

Dus dien tegens d'ander affgetrocken ende geliquideert is meer bij den rendant gegeven als ontfangen 1.342 gl. 15 3/4

Aldus gedaen, gepasseert ende geslothen met opene deuren ende vensters naer voorgaende Sondaegsche proclamatie alhier ter puyen affgedaen, ten overstaen van Joncheer Hubertus Jacobus Van den Broeck hoofschouteth deser vryheyt, Geeraert Loycx, Jan Baptist Van Meurs, Jacobus Schryvers, Hendrick Robert, Peeter Van Eynde, Anthonius Claessens, Jan Claessens, Egidius Stuyek, Jan Dergendt, Laureys van Velthove, Peeter Volders, Huybrecht De Kinderen en Wilboort Van Herck respectieve Schepenen en gesworens; mitsgaders Jan Hendricx ende Adriaen Vueghs respectieve volgende ende tegenwoordige Borgemeesters.